VAPAUS

Ilmestyy tiistaina, torstaina ja lauantaina
Perustettu 1917

Canadan suomalaisten itsenäinen työväenlehti

No. 111 — Vol. L vuosikerta | Sudbury, Ont. | Lauantaina, syysk. 24 p. — Saturday, Sept. 24, 1966

USA esitteli rauhanehtojaan YKssa

Goldberg lupasi vähentää Yhdysvaltain sotaponnisteluja "jos" – Sotaministeri McNamara tilaa lisää sotilaslentokoneita Vietnamin sotaan

United Nations, N.Y. — Yrittäen saada Yhdysvaltain hyökkäyssodan Vietnamissa mahdollisimman edulliseen valoon, USAn päävaltuutettu Arthur Goldberg sanoi torstaina YKn Yleiskokouksen istunnossa, että Yhdysvallat on valmiina aloittamaan sotatoimien supistamisen Pohjois-Vietnamin pommituksen lopettamisella, jos Pohjois-Vietnam suostuu Washingtonin vaatimuksiin.

Samaan aikaan kun mr. Goldberg puhui YK:ssa maansa "rauhantavoitteista", Yhdysvaltain puolustusministeri Robert McNamara tiedoitti Washingtonissa, että USA on päättänyt lisätä 30-prosenttisesti taistelu- ja hävittäjälentokoneiden tuotantoa ensi heinäkuun 1 pnä alkavan talousvuoden aikana.

Puolustusministeri McNamara sanoi tämän sotilaslentokoneiden tuotannon lisäämissuunnitelman perustuvan — ei mr. Goldbergin YK:ssa pitämään rauhanpuheeseen, vaan olettamukseen, että Vietnamin sota jatkuu kesäkuun 30 päivään 1967 ja kuten hän sanoi, on viisasta tilata lisää lentokoneita tukioperatioja varten yli siitäkin määräajasta.

Pohjois-Vietnamin pommitus lopetetaan, sanoi mr. Goldberg Yleiskokouksen istunnossa, "sinä hetkenä kun meille vakuutetaan yksityisesti tai muuten, että siihen toimenpiteeseen vastataan vastaavanlaisilla sotatoimien supistamistoimenpiteillä Pohjois-Vietnamin toimesta."

Mr. Goldberg korosti puheessaan joustavuutta ja yritti ilmeisesti saada kannatusta Yhdysvaltain sotapäämäärille. Hänen puheessaan ei liioin ollut mitään kiihkoilua sodan "voittamisesta", mistä Washingtonissa on niin usein puhuttu. Goldberg vetosi YK:n jäsenmaiden aloitteisuuteen rauhanneuvottelujen aloittamiseksi.

Goldberg antoi ymmärtää, että toisena toimenpiteenä Pohjois-Vietnamin pommituksen jälkeen Yhdysvallat on valmiina vetämään sotajoukkonsa pois YK:n tai jonkun muun elimen valvonnan alaisuudessa — jos toisetkin vetävät joukkonsa pois.

Viitaten Vietkongin osuuteen rauhanneuvotteluissa mr. Goldberg kertoi presidentti Johnsonin sanoneen, että se ei ole voittamaton este. Hän ilmaisi kuitenkin USAn kielteisen asenteen Etelä-Vietnamin kansalliseen Vapausrintamaan kysymällä Pohjois-Vietnamilta että onko tämä este mieluimmin mielikuvituksellinen kuin todellinen?

Puhuen vieraitten sotavoimien poistamisesta Vietnamista, mr. Goldberg sanoi: "Suostuuko Pohjois-Vietnam aikataulun mukaiseen valvonnan alaisuudessa suoritettavaan kaikkien ulkopuolisten voimien kotiuttamiseen EteläVietnamista — niin pohjois-vietnamilaisten kuin yhdysvaltalaisten ja sen liittolaisten asevoimien kohdalta?

Mr. Goldberg arvosteli Kiinaa sanoen Yhdysvaltain vastustavan päättävästi Chiang Kai-Shekin Formosan sivuuttamista YKsta niin, että Kiinan Kansantasavalta tulisi jäseneksi.

Viime vuonna mr. Goldberg sanoi vastustavansa Kiinan jäsenoikeuksien palauttamista Kiinan Kansantasavallan sotaisuuden ja vallankumouksellisuuden johdosta. Nyt hän perusteli vastustavan kantansa Chiang Kai-shekin puolustamiseen vedoten puheen samalla Yhdysvaltain yrityksistä "historiallisesti ystävällisiin suhteisiin Kiinan kansan kanssa." Mutta hän sanoi, Kiinan kommunistit ovat esittäneet mahdottomia vaatimuksia YK:n liittymisen tielle.

Puhuen muista YK:n Yleiskokouksen käsiteltäväksi tulevista asioista, mr. Goldberg sanoi, että Yhdysvallat ei tule koskaan tyytymään Rhodesian vähemmistöhallituksen eikä sen sietämättömään Apartheid-ohjelmaan Lounais-Afrikassa.

VIIME TIEDOT

Washington. — Yhdysvaltain ulkoministeri Dean Rusk ja Neuvostoliiton ulkoministeri Andrei Gromyko olivat torstai-iltana yhdessä illallisella keskustellakseen Vietnamista ja muista asioista. Mr. Ruskin antamien ennakkotietojen mukaan kokous pidettiin salassa. Heidän uskotaan kohtaavansa toisensa uudelleen kun mr. Rusk palaa sunnuntaina Washingtoniin.

Lontoo. — Kaksikymmentäneljä ihmistä kuoli torstaina, kun australialainen matkustajalentokone syttyi palamaan ja räjähti ilmassa ollessa menossa Mount Isa'sta Brisbaneen, Queenslandissä.

United Nations. — Neuvostoliiton ulkoministeri Andrei Gromyko pitää perjantaina, syyskuun 23 pnä. YKn Yleiskokouksen istunnossa noin tunnin kestävän puheen, jonka yhteydessä hän käsittelee Yleiskokouksen käsiteltävänä olevia tärkeimpiä kysymyksiä, lukeutuen niihin Vietnamin sota. Yleisesti odotetaan, että mr. Gromykolla on jotakin sanottavaa myös USAn YKn valtuutetun Arthur Goldbergin torstaisesta puheesta Vietnamiin nähden. Myös Canadan ulkoministeri Paul Martin puhuu perjantaina Yleiskokouksen istunnossa. Hän sanoi torstai-iltana, että mr. Goldbergin Vietnampuhe oli "rakentavampi" mitä hän on pitkään aikaan kuullut.

Ottawa. — Tuomari Wishart Spencen raportti Gerda Munsingerin seksi-turvallisuus-skandaalista julkaistaan perjantaina, syyskuun 23 pnä, puolisen aikaan. Noin 20.000 sanaa käsittävä raportti rusikoi ennakkotietojen mukaan kummankin vanhan puolueen edustajia alahuoneessa.

Tehokkaampi puolustus syytetyille

Moskova. — Eräs neuvostoliittolainen lehti ehdotti täällä tiistaina, että maan oikeuslaitoksen menettelytapoihin tulisi tehdä korjauksia, lisätä lakimiesten vaikutusvaltaa, että he voisivat antaa tarmokkaamman puolustuksen oikeudessa vastaajana olevalle henkilölle.

Literaturnaja Gazeta, syytti puolustusasiamiehiä taipumuksesta antaa periksi yleiselle syyttäjälle, "ilmeisiä rikollisia" koskevissa tapauksissa. Lehti myös valitti, että syyttäjät peloittelevat puolustuslakimiehiä, nuhdellen heitä, jos he koettivat liian rohkeaa käytöstapaa puolustuksessa.

Voimakkaamman puolustuksen esittäminen olisi välttämätön, kohottaakseen lain ja laillisten menettelytapojen kunnioitusta ,lisäsi uutislehti.

Sanoo vesisaastutuksen tappaneen useita lapsia

Kenora. — Ontarion liberaalipuolueen johtaja, Andrew Thompson sanoi täällä keskiviikkona, että välittömästi veden saastutuksesta johtuva tauti on tappanut "useita lapsia" Red Lakella viimeisen kuluneen kolmen tai neljän vuoden aikana.

Liberaalipuolueen maakuntajohtaja vieraili Red Lakella, kultakaivosyhdyskunnassa, mikä sijaitsee 90 mailia Kenorasta pohjoiseen, osallistuessaan vaalikampanjaan Liberal-Labor ehdokkaan puolesta maakunnallisissa täytevaaleissa.

"On naurettavaa, että järvien ja jokien maassa hallitus seisoo välinpitämättömänä sivussa ja antaa tällaisen peloittavan tilanteen kehittyä," sanoi mr. Thompson.

Hän sanoi olevan vaikeata määritellä numerollisesti tarkasti kuinka moni lapsi on Red Lakella saanut "gastro-enteriisin, mahalaukun ja suoliston tulehtumisen, mikä voi aiheutua saastutetun veden juomisesta.

"Mutta minä voin sanoa, keskusteltuani paikallisen lääkärin kanssa, että kuolemantapauksia on varmasti aiheutunut saastutetusta vedestä. Minulle on kerrottu, että viimeksi kuluneen kolmen tai neljän vuoden aikana on useita lapsia kuollut tauteihin, mitkä ovat välittömästi yhteydessä veden saastutukseen.

Sadat, ehkä tuhannet ihmiset ovat olleet eri määrässä sairaina, hän sanoi.

Mr. Thompson sanoi, että Red Laken monet asukkaat nostavat vetensä Howey Baysta, ja että kauppala kinastelee Ontarion vesiresurssikomissionin kanssa veden puhdistuslaitteista ja jätevesien käsittelyvälineistä.

"Tämä tilanne vaatii hetikohtaista tutkimusta" sanoi mr. Thompson suositellen, että Canadan rikkaimmat maakunnat pitäisi voida auttaa jätevesilaitteiden saantia kuntaan, mikä ei voi niitä itse maksaa."

Kenoran vaalipiirin edustajana Ontarion lainlaatijakunnassa oli kuolemaansa asti Liberal-Labor listalla valittu Robert Gibson.

Nyt oli Liberal-Labor ehdokkaana44-vuotias Luke Francis, Keewatin pormestari. Konservatiivin ehdokkaana oli Leo Berniers ja NDP:n ehdokkaana Bob Clark Longbow Lakelta.

Ontarion lainlaatijakunnassa on kaikkiaan 108 edustajaa. Yksi paikka oli nyt avoinna. Konservatiiveilla 77 paikkaa, liberaaleilla 22 ja NDP:lla 8.

ROTUSORTO LAAJENEE JA KIRISTYY

Etelä-Afrikan parlamentti käsittelee lakiehdotusta mikä kieltää rotujen yhteistoiminnan poliittisesti

Kapkaupunki. — Etelä-Afrikan hallitus esitti tiistaina ehdotuksen laiksi, mikä kieltää rodullisesti multilateraaliset (monenkeskeiset) puolueet, kokoukset ja ryhmät mitkä "keskustelevat, tutkivat propagoivat tai rohkaisevat poliittisia katsomuksia".

Tämän uuden rotusyrjintälain mukaan tulee ei-valkoihoisille rikokseksi se, jos he mainitsevat vallassaolevan Kansallisen puolueen (National party) nimen arvostellesaan hallitusta.

Esittäessään tämän lakiehdotuksen parlamentin käsiteltäväksi sisäministeri Pieter Le Roux sanoi, että se on osa hallituksen apartheid (rotusyrjintä) ohjelmasta.

Lakiehdotus kieltää neljän päärodun —valkoihoisten, afrikkalaisten, värillisten (välirotu) ja aasialaisten — kaikki jäsenet auttamasta rahallisesti tai muilla keinoin toisen ihmisrodun poliittista puoluetta tai ryhmää.

Tämä tarkoittaa esimerkiksi sitä, että pienet, mutta toimeliaat Edistys- ja liberaalipuolueet, joiden jäsenyydessä on eri rotuihin kuuluvia kansalaisia, voivat vastedes toimia vain eri rotu-ryhminä.

Samalla tavalla sellaisten järjestöjen kuin Etelä-Afrikan opiskelijain union ja Etelä-Afrikan rotusuhteiden instituutin, mitkä keskustelevat "poliittisista katsomuksista", täytyy tulla yhden rodun järjestöksi tai lopettaa toimintansa.

Edistyspuolueen johtaja, tri Jan Steytler, sanoo tätä lakiehdotusta "inhoittavaksi, totaalitääriseksi ja kaikkein diktaattorimaisimmaksi laiksi, minkä Etelä-Afrikan parlamentti on koskaan hyväksynyt."

Hänen selostuksensa mukaan tämä laki estää Edistyspuolueen toimimasta puolueena ei-valkoihoisten keskuudessa. Hän toivoo kuitenkin voivansa järjestää samanlaisia puolueryhmiä intialaisten, afrikkalaisten ja värillisten ryhmien keskuuteen, vaikka ne eivät voikaan olla millään tavalla yhteyksissä toinen toistensa kanssa.

The Johannesburg Star-lehti sanoi tiistaisessa toimituskirjoituksessa, että se on luonnoton lakiehdotus.

Lakiehdotuksen mukaan tulisi "rikokseksi" sekin, jos yhteen rotuun lukeutuva henkilö vie autolla toiseen rotuun kuuluvan henkilön vaalipaikalle. Lain rikkomisesta voidaan antaa sakkotuomio tai 6 kuukautta vankeutta.

Virallinen oppositiopuolue — United Party — sanoo, että "se on lakiehdotus ,minkä perusteella Etelä-Afrikka tullsi näyttämään typerältä, naurettavalta ja tyhmältä . . . Se on typeryyden huippu, United Party vastustaa sen hyväksymistä kaikissa vai heissa."

MARTIN PUOLUSTELI "KAUPPAOIKEUKSIA"

New York. — Puhuessaan tiistaina yhdysvaltalaisten liikemiesten kokouksessa, ulkoministeri Paul Martin puolusteli täällä Canadan oikeuksia kaupankäyntiin sosialististen maiden kanssa selittäen, että Canada ei voi hyväksyä yhdysvaltalaisten lakien toteuttamista Canadassa.

Mr. Martin sanoi yksityisliikkeiden järjestämässä Canadan—Yhdysvaltain tutkijaryhmän, National Industrial Conference Boardin tilaisuudessa, että kommunistimaiden kansallinen suunnittelu antaa mahdollisuuden kaupan laajentamiseksi — ja mahdollisesti suhteiden parantamiseksi.

Puhuessaan Canadassa toimivien amerikkalaisten alayhtiöiden kaupankäynnistä sosialististen maiden kanssa mr. Martin sanoi, että kansallisten lakien yhteenotosta voi kehittyä mitä vakavin tilanne "jos (Canadassa olevat) alayhtiöt ehkäistään tai estetään" sellaisella ulkomaankaupoista, jotka ovat luvallisia Canadan lakien mukaan, mutta ovat kiellettyjä Yhdysvaltain lakien mukaan.

Mitään sellaista toisen maan lain toteuttamista ei voida Canadassa hyväksyä, sillä se loukkaa kansallista itsemääräämisoikeutta ja on ristiriidassa kansallisen eheyden kannalta katsoen".

Suuret viljakaupat, yhdistyen ne vähemmässä määrässä muihin kauppoihin, on tehnyt Canadasta tärkeän kauppakumppanin Neuvostoliitolle ja Kiinalle. Canadalla on huomattavia kauppayhteyksiä myös Itä-Euroopan sosialististen maiden kanssa.

Yhdysvalloilla on vain rajoitettua kaupankäyntiä Neuvostoliiton ja Euroopan muiden sosialistimaiden, eikä lainkaan Kiinan, kanssa.

Mr. Martin sanoi Yhdysvaltain monissa piireissä suosittavan ajatusta, ettei mitään kauppaa pitäisi käydä kapitalististen ja kommunististen maiden välillä.

"Tämä ei ole tosiasiassa ollut koskaan Canadan hallituksen kantana," sanoi mr Martin selittäen, että viimeaikaiset tapahtumat ovat vahvistaneet hänen käsitystään, että Canadan asenne on oikea tässä kysymyksessä."

Pommiräjäytys Ottawassa Kuuban lähetystötalolla

Sikojen lahden yksi "sankari" kerskuu, että hänen miehensä suorittivat tämän tekosen Canadan "loukkaavan ja provosoivan" kannan vuoksi

Ottawa. — Tankkitorjuntaraketista valmistettu kotitekoinen pommi särki torstaina Kuuban suurlähetystön ikkunoita ja raateli jalkakäytäviä ja nurmikkoa rakennuksen edustalla.

Kukaan ei loukkaantunut tässä ilmeisesti vastavallankumouksellisten järjestämässä räjäytyksessä, minkä johdosta särkyi myös lähiseudun asumusten ikkunoita ja nousi savupilvi ilmaan.

Kuubalaispakolaisten "Kristillis-kansallismielinen liike" Miamista esitti tunnin kuluttua räjäytyksen jälkeen lausunnon, jossa mainittu järjestö haluaa saada "kunnian" tästä tihutyöstä. Mainitun liikkeen johtaja, Felipe Rivero Diaz sanoo "salaisten solujen" tiedoittaneen hänelle tästä räjäytyksestä.

Katalan teon oikeuttamiseksi Diaz syyttää Canadaa 'loukkaavasta ja provosoivasta asenteesta" Kuubaan.

Tutkijat sanovat, että kahdesta bazooka-tyyppisestä tankkitorjuntaraketista valmistettu pommi laukesi ehkä ennen kuin se saatiin sijoitetuksi lähetystötalon seinän läheisyyteen.

Yksi näistä raketeista löydettiin räjähtämättömänä kadulta lähetystötalon edustalta. Armeijan eräs pommiekspertti teki sen vaarattomaksi. Sen kylkeen oli kirjoitettu espanjan kielellä: "Association Nationalist Cubana."

Kaupungin poliisit ja palokuntalaiset saapuivat paikalle muutaman minuutin kuluttua räjähdyksen jälkeen, mutta heitä ei laskettu sisälle lähetystötaloon — mikä on Kuuban aluetta.

"CANADAN SYY" SANOO KUUBALAISPAKOLAINEN

Miami, Fla. — Kuuban vallankumoushallitusta vastustavan "Kristillisen Kansallisen Liikkeen" (Christian National Movement) päämies, Felipe Rivero Diaz sanoi torstaina, että hänen miehensä suorittivat torstaina Kuuban lähetystötalon edustalla räjäytyksen Ottawassa. "Liikkeen salaiset solut, joita minä ohjaan, tiedoittivat minulle tänä aamuna suorittamansa teon onnistumisesta", sanoi Diaz.

"Canada on valittu kommunismivastaisen sodan alkamispaikaksi", sanoo Diaz, "Canadan hallituksen omaavan loukkaavan ja provosoivan kannan johdosta kansainvälisen kommunismin orjuuttaman Kuuban kansan tragediaan nähden", sanoo tämä terrorismista ylpeilevä vastavallankumouksellinen. Noin 43-vuotias Diaz osallistui surkeasti epäonnistuneeseen Sikojen lahden (Bay of Pigs) hyökkäykseen vuonna 1961.

Opiskelijat: Sukarno on karkoitettava

Jakarta. — Uhmaten armeijan määräystä, yli 2,000 indonesialaista opiskelijaa kokoontui täällä viime pyhänä mielenosoitukseen, Jakartan yliopiston edustalle ja tunkeutui presidentinpalatsin portille vaatien ,että sotilasjohtajat karkoittaisivat Sukarnon. Jotkut opiskelijat vaativat, että hänet pitäisi vetää oikeusistuimen eteen.

Ennenkuin opiskelijät ryhmittyivät kadulle, eräs korkeimpia armeijan johtohenkilöitä, kenraalimajuri Alamsjah ilmoitti, että sotilashallinto ei enää tunnusta "katuparlamenttia".

Viime viikonlopulla ilmoitti kenraaliluutnantti M. Panggabean, että armeija ei tule poistamaan Sukarnon presidentinvirastaan, eikä tule sallimaan sellaista toimenpidettä minkään ryhmän taholta.

Suharton, nykyisen oikeistomielisen sotilashallituksen päämiehen sanotaan yrittävän ylläpitää, ainakin näennäistä kansallista yhtenäisyyttä. Hallituspiireissä pelätään, että Sukarnon poistamiren asemastaan pakottaisi hänen kannattajansa keski- ja itä Jaavassa nousemaan veriseen vastarintaan.

Hallituksen pohjolan matka päättynyt

North Bay. — Pääministeri John Robarts ja hänen hallituksensa päätti torstaina kuusi päivää kestäneen Pohjois-Ontarion matkan, jonka yhteydessä "saavutettiin melko paljon", kuten pääministeri selitti.

"Se oli työmatka, eikä suhdannetoimenpide" selitti pääministeri Robarts North Bayssa pidetyn kuulustelutilaisuuden päätyttyä.

Hallitus kieltäytyi North Bayssa vastaanottamasta palkankorotusta vaativien sairaanhoitajattarien ja sairaalaavustajien kirjallista lausuntoa. Nämä sairaanhoitajattaret ovat täkäläisen Ontarion Hospitalin palveluksessa.

Hallitus vastaanotti muistion, jossa anotaan avustusta rautamalmin etsinnälle Nipissingin piirissä.

Linz, Itävalta. — Itävallan poliisilaitos tiedoittaa sulkeneensa liikkuvan tyttötalon", mikä toimi maakunnallisen oikeusrakennuksen edustalla.

Poliisien antamien tietojen mukaan eräs mies ja hänen 24-vuotias tyttöystävänsä olivat tehneet pieneen linja-autoon makuusijan ja kulkeneet Itävallan monen maakunnan pääkaupungissa, ennen kuin heidän liiketoimensa lopetettiin .

Hallitus vastustaa autohintojen korotusta

Autotehtaille on myös sanottu, että USA-Canadan hintaeron on suurenemisen asemesta pienennyttävä

Montreal. — Raha-asiain ministeri Mitchell Sharp sanoi täällä keskiviikkona canadalaisille autotehtaille sanotun, että hallitus vastustaa autojen hintojen korotusta ja myös Canadan ja Yhdysvaltain autojen hintojen välisen railon levenemistä.

Sen sijaan hallitus katsoo, että tämä hintataso eron pitäisi supistua.

(Earl K. Brownridge, American Motors (Canada) Ltd:n presidentti sanoi tiistaina Torontossa, että ensivuoden mallien autohinnat kohoavat $50—$100 ajokkia kohti, ja että hän ei näe mitään mahdollisuutta hintaeroavaisuuden pienenemiselle. Nykyinen hintaeroavaisuus Canadan ja Yhdysvaltain markkinoilla on $150 kaikkein alhaisemmissa hintaluokissa.)

Mr. Sharp sanoi, ettei hallituksella ole tällä kertaa autohintojen kurissapitämiseksi mitään muita suunnitelmia kuin toivomus, että hintojen pitäisi pysyä minimirajassa, oikeutettuja ollen vain uusien turvallisuuslaitteiden aiheuttamat korotukset.

"Ei ole mitään lakia näiden kysymysten toteuttamiseksi", hän sanoi. "Hallitus pyytää kaikkia — työläisiä, teollisuuslaitoksia ja hallituksia — olemaan yhteistoiminnas hintojen korotusten ehkäisemiseksi mahdollisimman paljon.

Kun Steel Co. of Canada korotti viime viikolla erinäisten tuotteittensa hintoja, niin mr. Sharp soitti henkilökohtaisesti yhtiön presidentille Vincent W. Sculleylle, että jos yhtiö ei vapaehtoisesti peruuta hinnankorotusta, hän esittää asian parlamentin luottoasioita käsittelevälle komiteaalle. Stelco peruutti alkuviikolla tämän hintojensa korotuksen.

Ottawassa on annettu ymmärtää, että autoteollisuuden kohdalta voidaan kokeilla samaa menetelmää.

Detroit. — Chrysler Corporation korotti keskiviikkona vuoden 1967 mallisten autojensa hintaa keskimäärin $92.00 ajokkia kohti tämänvuotisiin automalleihin verraten.

Ford Motor yhtiö tiedoitti muutamaa päivää aikaisemmin että sen uudet autot tulevat maksamaan keskimäärin $25 ajokkia kohti enemmän kuin vuoden 1966 mallin autot.

NATO JA VIETNAM-SOTA KUOHUTTI LIBERAALEJA

Britannian liberaalipuolueen rivijäsenet kieltäytyivät hyväksymästä loruja jenkkien rauhanrakkaudesta

Brighton, Englanti. — Britannian liberaalipuolueen rivijäsenet nousivat keskiviikkona avoimeen kapinaan puoluejohtoa vastaan NATOn ja Vietnamin sodan tukemisen johdosta.

Liberaalipuolueen nelipäiväisen kokouksen myrskyisessä avajaisistunnossa nuoret liberaalit aiheuttivat puoluejohdolle henkistä pahoinvointia äänestämällä nurin NATOlle myötämielisen päätöslauselmaehdotuksen ja "tervehtimällä" "roskaa" ja "hölynpölyä" huudoilla liberaalipuolueen presidentin, lordi Hanleyn yrityksiä puolustaa Yhdysvaltain likaista sotaa Vietnamissa.

Liberaalipuolueen johtaja on toivonut saavansa poliittisia etusuuksia siitä kun vallassaolevan Työväenpuolueen ja virallisen opposition, torypuolueen, poliittiset osakkeet ovat viimeaikoina laskeneet. Liberaalipuolueella on 12 edustajapaikkaa Britannian alahuoneessa missä on kaikkiaan 630 jäsentä.

Myrsky puhkesi silloin kun nuorten liberaalien johdolla tuli hyljätyksi päätöslauselmaehdotus, missä olisi tuomittu Ranska NATO-liiton heikentämisestä, sen vuoksi kun Ranska vetää asevoimiaan pois NATOn palveluksesta.

Mutta vielä kovemmin sattui puoluejohtoon se, kun nuorten liberaalien johdolla hyljättiin äänin 374—314 puolueen johtokunnan kannattama päätöslauselmaehdotus, missä luvataan Britannian jatkuvaa tukea NATOlle, suositellen vain sitä, että Yhdysvaltain liittolaisille annettaisiin NATOssa enemmän sananvaltaa.

Neljäsosa puolueen johtokunnasta antoi kannatuksensa "kapinalle" sen jälkeen kun nuorten liberaalien johtaja, George Kiloh sanoi esitetyn päätöslauselmaehdotuksen tarkoittavan todellisuudessa "Ylläpitäkää kylmää sotaa, me rakastamme sitä."

Mr. Kiloh sanoi puolueen nuorisoryhmän kannattavan länsivaltojen liittoutumista niin kauan kuin se on tarpeellista, mutta ei kuitenkaan kannata päätösehdotusta, mikä on muotoiltu sellaiseksi, että se saisi Yhdysvaltain entisen ulkoministerin, edesmenneen John Foster Dullesin tanssimaan ilosta.

Uusi mielenosoitus johtoa vastaan nousi siitä, kun lordi Hanley varoitti kuulijoitaan "amerikkalaisvastaisuudesta" ja väitti, että kaikki rauhantavoittelut ovat tulleet Yhdysvaltain puolelta.

Scotland Yard Kennedyn murhaa tutkimaan?

Lontoo. — Amerikkalainen lakimies Mark Lane esitti täällä viime keskiviikkona presidentti John Kennedyn salamurhajutun tutkimisen uudelleen aloittamista, ehdottaen, että Scotland Yard voisi mahdollisesti tehdä tämän työn.

Mr. Lane puhui täällä vähää ennen kuin täällä ilmestyi Bodley Headin kustantamana hänen kirjansa "Rush to Judgment" (Hätiköity lausunto) missä hyljätään Warrenin komission virallinen katsomus, että Jack Rubyn myöhemmin kuoliaaksi ampuma Lee Harvey Oswald oli ainoa salamurhaaja.

Mr. Lane näytti sanomalehtimiehille kolme rautatietyöläisen filmatut haastattelulausunnot missä he sanovat nähneensä salamurhan presidentin ajaessa saattueineen Dallasin kaupungin läpi marrask. 22 pnä 1963.

He kaikki sanoivat nähneensä laukauksia ammutun pienen mäen päällä olevan puuaidan takaa, joka oli etupuolelle ja oikealle presidentin autosta.

Warrenin komission raportin johtopäätös asiasta on ,että kaikki kuulat jotka iskivät presidenttiä ja Texasin kuvernööriä John Connallyä, oli ammuttu Dallasin kirjavarastorakennuksen korkealla olevasta ikkunasta, jonka sijainti tapauksen aikana oli presidentin auton takapuolella.

Kreikka ja N-liitto tehneet ison kaupan

Ateena. — Kreikka tulee ostamaan Neuvostoliitosta 200-megavattisen ydin voimalla toimivan generaattorin. Neuvostoliitto on suostunut vastaanottamaan maksuksi tästä generaattorista $12,500,000 arvosta kreikkalaista tupakkaa, ja $3,000,000 ulkomaisessa valuutassa.

VAPAUS (LIBERTY)
INDEPENDENT LABOR ORGAN OF FINNISH CANADIANS
Established Nov. 6, 1917
EDITOR: W. EKLUND MANAGER: E. SUKSI
TELEPHONE: OFFICE AND EDITORIAL 674-4264
Published thrice weekly: Tuesdays, Thursdays and Saturdays by Vapaus Publishing Co. Limited, 100-102 Elm St. West, Sudbury, Ontario, Canada. Mailing Address: Box 69
Advertising rates upon application, translation free of charge.
Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa, and for payment of postage in cash.
Member of the CANADIAN LANGUAGE PRESS CLUB
TILAUSHINNAT:
Canadassa: 1 vk. $9.00, 6 kk. $4.75, 3 kk. 2.75 USA:ssa 1 vk. $10.00, 6 kk. $5.25 Suomessa: 1 vk. 10.50, 6 kk. 5.75

Siirtolaisministerin lupaus

Puhuessaan viime tisitaina Canadan ensimmäisen matkailutoimiston avajaistilaisuudessa Tokiossa, siirtolaisministeri Jean Marchand sanoi, kuten on uutistiedoissa kerrottu, että tarkoitus on tuottaa ensi vuonna 200,000 siirtolaista "Canadan laajenevan talouselämän vaatimusten tyydyttämiseksi".

Siirtolaisministerin antamien tietojen mukaan Canadaan tuli viime vuonna 146,758 siirtolaista, edellisen vuoden siirtolaismäärän ollessa 112,606.

Kuinka moni canadalainen muutti "siirtolaisena" pois maasta, Yhdysvaltoihin "vihreämpiä laidunmaita" etsimään, sitä ei tässä yhteydessä mainittu. Yleisesti kuitenkin tiedetään, että tuhansia korkeamman koulutuksen ja ammattiopetuksen saaneita canadalaisia menee joka vuosi rajan eteläpuolelle parempia palkkoja tavoitellen, samalla kun meillä on vallitsevasta korkeasuhdanteesta — "hyvästä ajasta" — huolimatta jatkuvasti kolmisensataatuhatta työtöntä työläistä. Lisäksi tiedetään, että sodanjälkeiset "suuret" ikäluokat tulevat nyt työmarkkinoille, aiheuttaen sen, että Canadan pitää pystyä järjestämään 1,000,000 uutta työpaikkaa vuoteen 1970 mennessä, kuten on Canadan talousneuvosto arvioinut.

Meillä ei ole periaatteessa mitään uusien siirtolaisten tuontia vastaan. Päinvastoin, siirtolaiset voivat nopeistuttaa Canadan ekonomian kehitystä tuntuvalla tavalla, jos heille voidaan varata asianmukaiset työmahdollisuudet. Mutta me emme voi kuolemaksemmekaan käsittää sitä, miksi pitää lisätä siirtolaisten tuontimäärää silloin kun maassamme on suuri työvoimareservi — satoihin tuhansiin nouseva työttömien määrä! Järkevämpää olisi meidän mielestämme huolehtia ensin siitä, että kaikki työttömänä olevat canadalaiset saavat työmahdollisuuden, että canadalaisten nuorten ja ammattilaisten ei tarvitse lähteä maan ulkopuolelta parempia työmahdollisuuksia etsimään, ja vasta sitten hankkia siirtolaisia mikäli heidät voidaan sijoittaa tuottavaan työhön.

Siirtolaisten tuonnin lisääminen nykyoloissa viittaa voimakkaasti siihen, että hallitus toimii niiden työnantajapiirien hyväksi joiden "ihanteena" ja "toivomuksena" on, että maassa olisi pysyväinen työttömien armeija, ja että uusista siirtolaisista saataisiin "halpaa työvoimaa". Tällaista siirtolaispolitiikkaa ei voida mitenkään kannattaa eikä hyväksyä.

* * *

Samassa yhteydessä kiintyi huomio siirtolaisministeri Marchandin japanilaisille antamaan lupaukseen, että liittohallitus antaa muutaman viikon kuluessa parlamentin istunnolle Valkoisen kirjan, jonka perusteella avautuu suuremmat siirtolaisuus pääsymahdollisuudet japanilaisille ja filippiinilaisille. Tässä Valkoisessa kirjassa esitettävät säädökset poistavat kerta kaikkiaan kaikenlaisen rotuun ja uskontoon perustuvan syrjinnän siirtolaisohjelmasta, selitti mr. Marchand.

Tämä sellaisenaan ei ole mitään uutta. Meille on koko toisen maailmansodan jälkeisenä aikana vakuutettu, että Canadan siirtolaisuusohjelmassa ei hyväksytä mitään syrjintää rodun, kansallisuuden tai uskonnon perusteella. Mutta siirtolaisministeri toisensa jälkeen on kuin samaa levyä soittaen antanut lupauksia, että kaikesta huolimatta vallinneet syrjintämenetelmät lopetetaan ja että nyt on kaikenlainen syrjintä lopetettu — kunnes tulee siirtolaisministeriksi toinen henkilö, joka ryhtyy taas diskriminatioa eli syrjintää poistamaan ja vakuuttamaan, että nyt ei enää mitään syrjintää ole.

Me emme ole vielä tietoisia siitä, mitä siirtolaisministeri Marchandin Valkoisessa kirjassa säädetään. Emme liioin lukeudu niihin, jotka pitävät ilman muuta selvänä, ettei hallituksen toimesta mitään tasapuolista siirtolaisasetusta halutakaan antaa.

Mutta aikaisempien kokemusten perusteella meille annettanee vapaus ja oikeus olla innostumatta liian paljoa pelkkien lupausten perusteella, eli ennen Valkoisen kirjan julkaisemista. Meidän toivomuksemme luonnollisesti on, että toisin kuin edeltäjiensä mr. Marchandin Valkoisen kirjan säädökset lopettaisivat vihdoin viimein kaikenlaisen syrjinnän siirtolaisuusohjelmasta.

Tää koruton'n on kertomaa

Noin 8,000 (toinen puoli neekereitä) asukasta käsittävä Grenadan kauppala Mississippin osavaltiossa Yhdysvalloissa nousi viime tiistaina hyvin näkyvälle paikalle.

Kuten uutistiedoissa on kerrottu, siellä ruvettiin, maan lakien mukaan suorittamaan rotujen yhdistämistä kansakouluissa. Mutta kun neekerivanhemmat lähettivät muutamia lapsiaan tähän asti "ainoastaan valkoihoisille" varattuun kansakouluun, niin Grenadan valkoihoiset "paremmat" ihmiset menivät kirvesvarsilla, rautaputken paloilla ja ketjuilla varustettuina pieksemään näitä "huonomman rodun" tummapintaisia lapsia. Kaiken tämän ihanuuden vallitessa poliisi seisoi vieressä katsomassa kun aikuiset valkoihoiset roskajoukot pieksivät ja potkivat kaatuneen heitettyjä pieniä neekerilapsia.

Tätä menoa jatkui kaksi päivää, viime viikon maanantaina ja tiistaina. Sitten sekaantui Yhdysvaltain piirioikeuden tuomari Claude Clayton ja muut korkeammat viranomaiset asiaan. Uutistietojen mukaan tuomari Clayton kiirehti tiistai-iltana oikeustalolle allekirjoittaakseen määräyksen, jonka mukaan Grenadan virkailijain pitää "lopettaa tahallisen kieltäytymisen" neekerilasten ja heidän vanhempiensa turvaamisen.

Kun kuvernööri Paul B. Johnsonin lähettämät maantiepatrullimiehet Grenadaan saavuttuaan pyysivät eräitä nuoria valkoihoisia miehiä mustine autoineen poistumaan kaupungista eräältä aukiolta, niin valkoihoiset naiset huusivat lähiseudun kaupasta: "Heillä on yhtä hyvä oikeus olla siellä kuin teillä, senkin sekasikiöt (bastards)."

Bonnin idän-diplomatia ja Hallsteinin oppi

Länsi-Saksan diplomatialle on ns. Hallsteinin oppi muodostunut hankalaksi kahleeksi. Tämä oppi perustuu siihen perusteiltaan väärään ja epärealistiseen ajatukseen, että Saksan liittovalta on yksin oikeutettu edustamaan Saksan kansaa, että Saksan demokraattista tasavaltaa ei muka lainkaan ole olemassa ja että Bonn ei voi olla diplomaattisissa suhteissa valtion kanssa, joka näkee ja tunnustaa demokraattisen Saksan olemassaolon diplomaattisten suhteiden muodossa. Tällainen oppi saattoi menetellä kylmän sodan pahimpina vuosina, jolloin Bonn ei suinkaan ollut ainoa Itä-Saksalta silmänsä sulkenut valtio. Mutta kun sitten Geneven henki alkoi sulatella kylmän sodan jäitä läntisessäkin maailmassa ja kun toisaalta nuoret itsenäistyneet valtiot Aasiassa ja Afrikassa alkoivat suhteellisen ennakkoluulottomasti etsiä suhteita toisiin valtioihin, on Hallsteinin oppi muuttunut yhä raskaammaksi riippakiveksi Bonnin diplomatialle.

Ensimmäisiä tärkeitä poikkeusta Hallsteinin opista merkitsi Länsi-Saksan ja Neuvostoliiton välisten suhteiden solmiminen vuonna 1955. Neuvostoliitto on kuitenkin sen suuruusluokan valtio, että tapaus saatettiin selittää poikkeukseksi jopa Hallsteinin opissakin pysyen. Kompromisseja reaalipolitiikan kanssa ovat sen jälkeen merkinneet kaupallisen edustuston tasolla ylläpidettävät suhteet esim. Suomen ja Puolan kanssa, joista Suomi on solminut samanlaiset suhteet myös demokraattiseen Saksaan ja Puola taas ylläpitää suhteita DDR:n suurlähettilästasolla. Muutaman viime vuoden aikana on Länsi-Saksa katkaissut sen sijaan mm. Kuubaan ja Jugoslaviaan näiden maiden solmittua diplomaattiset suhteet Itä-Saksaan.

Kun Länsi-Saksa viime vuonna kärsi pahan diplomaattisen takaiskun arabimaailmassa Israelin kanssa solmimiensa suhteiden vuoksi, on sen nyt Hallsteinin opin rakoilemisen uhallakin pyrittävä avaamaan henkireikiä itäänpäin. Ensimmäisenä vuorossa on Romania, johon Länsi-Saksan talousministeri Kurt Schmücker on tehnyt virallisen vierailun. Kysymyksessä on ensimmäinen ministeritason vierailu Bonnin sosialistisiin maihin sitten liittokansleri Kondrad Adenauerin Moskovan-matkan vuonna 1955. Bukarestissa käytyjen neuvottelujen aikana, joiden tärkeyttä Romaniankin kannalta korosti paamministeri Maurerin ja puoluesihteeri Ceausescun osallistuminen niihin, keskusteltiin Bonnin ja Bukarestin välisten suhteiden kehittämisestä — Schmückerin haastattelulausunnon mukaan — taloudellisella, kulttuurin ja loppukädessä myös diplomaattisella alalla. Edelleen Schmückerin haastattelun mukaan myös Romanian edustajat olivat valmiita neuvottelemaan näistä asioista ja toivoivat suhteiden kehittämistä. Tämä luonnollisesti vastaakin sosialistisen valtion diplomatiaa, eihän Romaniaa sido mikään Hallstein-oppi, vaan sen pyrkimyksenä on kaikkien suhteiden avulla lujittaa kansainvälistä rauhanomaista kanssakäymistä.

On muuten mielenkiintoista, että Schmückerin haastattelussa ei haastattelija rohjennut esittää kysymystä Hallsteinopin ja Romanian suhteiden välisestä ristiriidasta, eikä siitä myöskään ministeri ole välittänyt mainita.

Talousministeri päättää haastattelunsa vakuuttaen, että Länsi-Saksa pyrkii kaikkien sosialististen maiden kanssa suhteiden kehittämiseen. Romanian kohdalla yritys on edennyt suotuisasti, sillä näillä mailla ei ole mitään keskinäisiä erimielisyyksiä ja erikoisongelmia. Vaikeampaa on varmasti eteneminen esimerkiksi Puolassa ja Tshekkoslovakiassa, joiden suhteen Länsi-Saksan revenshistiin aluevaatimukset muodostavat erikoisen ongelman. Länsi-Saksahan ei halua kuulla puhuttavankaan Puolan länsirajan, Oder-Neisse-linjan tunnustamisesta, vaikka Puolan välitön rajanaapuri, demokraattinen Saksa on sen tehnyt. Tshekkoslovakia puolestaan pitää epäoikeudenmukaisena sitä, että Länsi-Saksa ei ole tuominnut vuoden 1938 Münchenin häpeäsopimusta, jossa Länsi-Euroopan suurvallat Englanti ja Ranska alistuivat Hitlerin vaatimuksiin ja antoivat natsi-Saksalle osia Tshekkoslovakian alueesta.

On mielenkiintoista lähikuukausina seurata, miten etenee ja menestyy Länsi-Saksan diplomaattinen operaatio idän suunnilla ja miten Hallstein-opin puolustajat liittotasavallassa suhtautuvat tilanteeseen.

— H. S.

— **Laaja pakkausalan** näyttely järjestetään tänä syksynä Helsingin kansainvälisten messujen yhteydessä 15.—25. syyskuuta. Pakkausteollisuudella on oma osastonsa B-messuhallissa. Näyttelyn kokonaispintaala on 1,500 neliömetriä ja siihen osallistuu 30 yritystä.

SYNTYMÄPÄIVIÄ

FRANK KOIVU, Sudbury, Ont., täyttää maanantaina, syyskuun 26 pnä 65 vuotta.

KATRI RIKSMAN, Sointula, B.C., täyttää tiistaina, syyskuun 27 pnä 87 vuotta.

JALMAR MANTERE, Dorion, Ont., täyttää tiistaina, syyskuun 27 pnä 80 vuotta.

LAINA TOLPPANEN, Waters township, täyttää tiistaina, syyskuun 27 pnä 71 vuotta.

Yhdymme sukulaisten ja tuttavain onnentoivotuksiin.

Kirjeitä

KUKIN TAAPLAA TYYLILLÄÄN

Usein on sanottu, että porvari ei puolusta rauhaa, koska hän siitä hyötyy, mutta kaikenlaisiin lehtiin tutustumalla voi tehdä yllättävän huomion, että kyllä niissäkin piireissä sotaa vastustetaan, mutta aivan eri syystä kuin sen tekevät työläiset.

Mitä on esimerkiksi sanottavana seuraavanlaisesta tulkinnasta:

Eräs porvarislehden pakinoitsija on kovin haikealla mielellä, ja toteaa, että henkilöä, jolla on sähkölamppu, mutta siitä huolimatta lukee kynttilän valossa, pidetään mielettömänä. Edelleen hän pitää mielettömänä henkilöä, joka yrittää saada aikaan tulta kahta kalikkaa vastakkain hankaamalla, vaikka hänellä olisi tulitikkujakin ja kärpäslätkää käyttää mieletön hyönteissumutin vierellään, mutta surimman ihmettelyn aiheen hän löytää siinä, että maailmassa soditaan vanhanaikaisin menetelmin, vaikka ihmiskunnalla on jo käytettävissään atomipommeja ja jos minkälaisia kemiallisen sodan välineitä.

Edellä olevasta siis näkee MIKSI porvari vastustaa sotaa. Se on nykyisellään liian hitaasti ja rajoitetusti tappavaa ja siksi sen pitäisi saada laajemmaksi ja vieläkin hirvittävämmäksi.

Me työtätekevät teemme kaikkemme ettei sota leviäisi, vaan nekin liekit sytykkeen puutteessa sammuisivat, jotka leimuavat tällä hetkellä. — J.

Kun sanomalehtimiehet kysyivät poliisikonstaapeli Grady Carrollilta, mitä tulee tapahtumaan sitten kun osavaltion maantiepatrullimiehet poistuvat, hän vastasi: "Silloin on taas kaikki ennallaan." Hän kieltäytyi selittämästä, mitä hän tarkoitti 'ennallaan olemisella". Mutta kun tuli puhe sanomalehtimiesten pieksemisestä, niin konstaapeli Carroll sanoi, että "jotkut niistä sanomalehtimiehistä tarvitsivat selkäsaunaa siksi kun he eivät ole puhuneet totta". Ja vastauksena kysymykseen, kuka päättää selkäsaunan antamisesta, hän sanoi: "Väestö".

Kaikki tämä tapahtui herran vuonna 1966!

Tapaturmavakuutus pakollinen 15 L-Euroopan maassa

Helsinki. — Suomen lisäksi on pakollinen tapaturmavakuutus käytännössä 14 Länsi-Euroopan maassa. Tämän pakollisen vakuutuksen hoitavat näissä maissa joko yksityiset vakuutuslaitokset, julkisoikeudelliset laitokset, jotka käytännöllisesti katsoen ovat valtion hallinnassa, tai valtion välittömässä hallinnossa olevat vakuutuslaitokset. Joissakin maissa voidaan käyttää kahtakin toimintapohjaa.

Välittömässä valtion hallinnassa on pakollinen tapaturmavakuutus Norjassa ja Englannissa. Julkisoikeudelliset laitokset, jotka käytännöllisesti katsoen ovat valtion hallinnassa, vaikkakaan eivät välittömästi, hoitavat pakollisen tapaturmavakuutuksen kuudessa Länsi-Euroopan maassa. Tällaisia maita ovat Ruotsi, Länsi-Saksa, Sveitsi, Itävalta, Turkki ja Luxemburg. Kaikissa em. maissa valtio siis osallistuu ainakin välillisesti julkisoikeudellisten vakuutuslaitosten kautta pakollisten tapaturmavakuutusten hoitoon. Pelkästään yksityisten vakuutuslaitosten käsissä on pakollisten tapaturmavakuutusten hoito vain Belgiassa ja Norjassa. Espanjassa, Alankomaissa, Kreikassa ja Ranskassa sen sijaan käytetään rinnakkain sekä yksityistä että julkisoikeudellista vakuutuslaitosten toimintapohjaa.

ESPANJAN TYÖLÄISOPPOSITIO

Espanjan lehdistön uutiset ovat viime aikoina käsitelleet pääasiassa vallanperimiskysymystä, ennusteluja Gibraltarin kohtalosta ja Espanjan liittymisestä yhteismarkkinoihin. Hyvin vähän kiinnitetään huomiota tapahtumiin, jotka ovat parhaillaan kypsymässä, nimittäin valmistautumiseen ammattiliittovaaleihin.

Valtaan tullessaan Franco hävitti vapaat ammattiliitot ja perusti niin sanotut vertikaaliset syndikaatit. Näihin "ammattiliittoihin" kuuluminen on pakollista, ja työläisillä sekä työnantajilla on "yhtäläiset oikeudet". Kun tähän vielä lisätään, että hallitus nimittää kaikki sekä alueelliset että ammattialojen johtajat, niin meillä on aika selkeä kuva Francon "ammattiliitosta", fasistisen korporatiivisen järjestelmän eräästä linnakkeesta.

Vertikaaliset syndikaatit eivät ole koskaan nauttineet työtätekevien kannatusta. Niiden lujittamista varten ja antaakseen edes vähäisen demokraattisen näön järjestelmälleen sallivat francolaiset vuonna 1949 työläisten valita alemman asteen ammattiliittojohtajia, kuten tehdaskomiteoiden jäseniä ja ammattiliittoedustajia. Kaikessa rajoittuneisuudessaankin tämä osoittautui vaaralliseksi järjestelmälle, sillä vuosien 1950 ja 1957 ammattiliittovaaleissa työläiset onnistuivat valitsemaan syndikaattien alimpiin järjestöihin omia rehellisiä taistelijoitaan. Vuonna 1960 vaalit peruutettiin.

Vuoden 1962 lakot, jotka merkitsivät suurta murrosta maan koko poliittisessa ja yhteiskunnallisessa kehityksessä, aiheuttivat iskun ennen kaikkea vertikaalisille syndikaateille. Tällöin syntyi — ammattiliitto-oppositio, jonka elimiä ovat työpaikoilla vapaasti valitut työläisten komiteat. Francolaisten täytyi uudelleen perääntyä ja panna toimeen vaalit vuonna 1963. Mutta ammattiliitto-oppositio boikotoi vaaleja. Suurissa tehtaissa, joiden työntekijämäärä nousee kymmeniin tuhansiin, vaaliuurnille tuli vain muutamia äänestäjiä, toisissa paikoissa pudotettiin tyhjiä äänestyslippuja.

Samalla työläisten komiteat keräsivät voimiaan. Ollen edelleen lain kannalta maanalaisia ne pystyivät kuitenkin aloittamaan myös julkisen toiminnan. Ne käyvät avoimesti neuvotteluja työnantajien ja paikallisten viranomaisten kanssa. Espanjan tämän hetken työväenliikkeessä ne ovat käytännöllisesti katsoen ainoa reaalinen ja arvovaltainen voima.

Hallitus tietysti myös yrittää pelastaa omat syndikaattinsa. Niiden sisällä tehtiin uudistus — perustettiin eri osastot työnantajille ("taloudellinen osasto") ja työtätekeville ("sosiaalinen osasto"). Tämä hämäystoimenpide ei kuitenkaan ole onnistunut. Niinpä francolaiset ovat vaalien lähestyessä ryhtyneet uusiin toimenpiteisiin.

Ensiksikin vertikaalisten syndikaattien johto teki sopimuksen anarkistisen Kansallisen työkonfederaation entisten johtajien kanssa. Lehdissä vilahtaneitten tietojen mukaan nämä olisivat saaneet 40 miljoonaa pesetaa palkaksi siitä, että yrittävät hajoittaa työväenliikkeen yhtenäisyyttä ja saada edes osa työläisistä pois työläisten komiteoiden vaikutusvallasta.

Toiseksi francolaiset lehdet, ylistäessään jatkuvasti vertikaalisia syndikaatteja, tekevät samalla hämäriä viittauksia, että tulevaisuudessa on mahdollisuuksia jonkinlaisiin reformeihin. Muistaen työläisten inhon virallisia "ammattiliittoja" kohtaan hallitus toivoo, että he tälläkin kertaa boikotoivat vaaleja. Silloin francolaisilla olisi mahdollisuus saada omat miehensä ammattiliittojensa johtopaikoille. Myöhemmin voitaisiin sitten lahjoittaa syndikaateille sekä riippumattomuus että vapaus ja jopa lakkovapaus, sillä ammattiliittojahan kuitenkin johtavat omat miehet.

Ammattiliitto-oppositio on kuitenkin haistanut nämä aikeet. Melkein kaikissa tärkeimmissä teollisuuskeskuksissa — Madridissa, Barcelonassa, Malagassa jne. — työläisten komiteat ovat esittäneet oman ohjelmansa ja käyvät aktiivisesti vaalikamppailua vakuuttaen työtätekeville, että äänestäessään omia, vapaasti asetettuja ehdokkaita he lujittavat omaa työläisoppositiota eivätkä vertikaalisia syndikaatteja. — P.R.

Ei tule lintu liikkumatta kala jalan kapsamatta.

—Suomal. sananlasku

TILANNE VÄRITELEVISION ALALLA

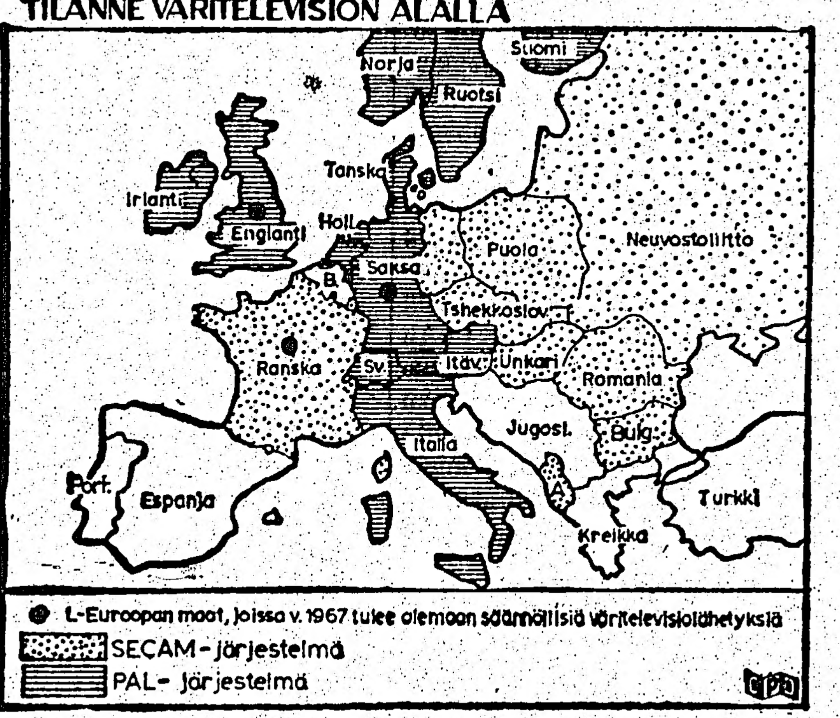

EUROPASSA EI YHDENMUKAISUUTTA VäRITELEVISION ALALLA

Väritelevision alalla on valittavissa useita eri järjestelmiä, nimittäin NTSC, PAL, SECAM ja NIR. Niiden väliset järjestelmien kustannukset ovat korkeat. Niinpä esim. väritelevisiokamera maksaa suunnilleen 240,000 markkaa. Kustannukset jotka aiheutuvat televisiostudion muuttamisesta väritelevisiolähetyksiin sopivaksi, arvioidaan n. 31,5 milj. markaksi. Väritelevisiovastaanottimien käsittely ei katsojan kannalta ole sen mutkallisempaa kuin tavallisenkaan vastaanottimen.

Amerikassa on käytännössä NTSC-järjestelmä, mikä on peräisin väritelevision syntyajoilta. Sen haittapuolena ovat kuitenkin mahdolliset väärät värit, jotka katsojan itsensä on korjattava.

Ranskassa kehitetyssä Secam-järjestelmässä korjaantuvat värivirheet automaattisesti, joten katsojan ei tarvitse korjailla värejä. Saksassa keksitty PAL-järjestelmä toimii amerikkalaisen järjestelmän tavoin, mutta ilman sen haittapuolia. Siinä ei katsojan siis myöskään tarvitse puuttua kuvaruutunsa väreihin.

Näin väritelevision aattona näyttävät Euroopan maat antavan etusijan omille eurooppalaisille järjestelmilleen. Myöskin Englanti, joka alunperin oli amerikkalaisen järjestelmän kannalla, ottaa ensi vuonna käyttöön PAL-järjestelmän. Kartastamme käy selville Euroopan maiden tähänastisen valinnan tulos, vaikkakin muutokset vielä ovat mahdollisia. Venäjä on ilmoittanut valitsevansa ranskalaisten SECAM-järjestelmän, mutta on kuitenkin vielä nähtävä, ettei se sittenkin myöhemmin anna etusijaa omalle NIR-järjestelmälleen. Kuinka sitten käyneekin, yhden ja saman väritelevision mahdollisuudet koko Euroopan alueella näyttävät hyvin pienille. Vaikka Euroopan mailla ei vielä olekaan säännöllisiä väritelevisiolähetyksiä (muuta kuin kokeilumielessä), ovat ne kuitenkin jo suorittaneet valintansa, joka ei lupaa yhtenäistä eurooppalaista järjestelmää.

PÄIVÄN PAKINA

HYVÄ ETTEI TULLUT MARIINEJA

Incon täkäläisten työläisten lakkojen aikana juteltiin työläisten keskuudessa puoliksi leikkiä laskien, että "milloin tulevat Yhdysvaltain merijalkaväen miehet tänne" järjestystä ylläpitämään sekä herran lakia ja nuhdetta lukemaan.

Hyvä oli tietenkin, kuten eräs kaivosmiestuttavamme sanoi, etteivät mariinit tulleet tänne, kuten niitä on lähetetty samantapaisista "rikkoumuksista" Kongoon, Dominikaaniseen tasavaltaan, Vietnamiin ja muuallekin.

Toisin kävi kuitenkin sille sarnialaiselle kotirouvalle, joka lähetti presidentti Johnsonille protestikirjeen Vietnamin julmasta sodasta ja "sai" palkkioksi siitä amerikkalaisen salaisen palvelun asiamiehen vierailun — poliittisen nuuskijan kotimökkiinsä "kuulusteluja" suorittamaan.

Niin ne amerikkalaiset herrat viskaalit, aina poliittisia nuuskijoita myöten, häärivät täällä Canadassa kuin "kotonaan" tai oikeammin kuin siat vattupensaassa.

Ja jos mistään, niin Yhdysvaltain äärioikeistosta voidaan sanoa, että "jos se ei pahaa tee, niin se ainakin ajattelee pahanteosta".

Pöydällämme on viikko sitten torstaina Washingtonista lähetetty uutistieto missä kerrotaan Amerikan turvallisuusneuvosto (America Security Council) nimisen laitoksen olevan "huolissaan" siitä, että Canada "voi ajautua Venäjän vanaveteen".

Mainittu neuvosto perustelee tätä "pelkoaan" väittämällä, että Neuvostoliitto ei ole ostanut syötäväksi canadalaista viljaa, vaan aivan piruuttaan, sillä tämä vehnäosto — niin kerrotaan, 'on osa Venäjän suunnitelmasta 'Canadan irroittamiseksi perinteellisestä ystävyyssuhteesta Amerikkaan'."

Toisaalta me canadalaiset olemme miltei yhtä katalia kuin venäläisetkin, ollen syynä rajaton ahneutemme, eli kuten Amerikan turvallisuusneuvosto asian esittää: "Canadalaiset 'lohduttavat omiatuntojaan sillä, että olisi epäkristillistä antaa kommunistien olla nälissään . . . mutta todellisuudessa canadalaiset haluavat vain punaisten rahaa'."

Meille canadalaisille tulee hienoisena yllätyksenä myös tieto, että oikeistolaisuudestaan monesti arvosteltu ulkoministerimme Paul Martin onkin "kommunistien kanssamatkustaja" koska "Turvallisuusneuvosto" antaa mr. Martinille mitä kuluu ja kuka käskee koirannuuskaa siitä, kun hän on joskus sanonut, että Punainen Kiina pitäisi 'vetää maailman päävirran mukaan".

Hänen (Martinin kanta "on huolestuttava", sanotaan Amerikan Turvallisuusneuvoston uutiskirjeessä.

—Tämä amerikan turvallisuusneuvosto ei ole liioin mikään "eilisen teeren poika". Se väittää jäsenyteensä kuuluvan "3,000 johtavaa liikemiestä". Amerikan turvallisuusneuvoston mielipiteitä levitetään 1,000 radioaseman välityksellä viitenä päivänä viikossa.

Sen uutiskirjeessä sanotaan, että Yhdysvallat ei voi enää "luottaa Canadan tukeen huolimatta siitä mihin maapalloa käsittäviin yrityksiin Yhdysvallat turvautuu.

"Vaikka se on kohtelias ja pidättyväinen, Canada ei auta Yhdysvaltoja sodassa kommunismia vastaan Vietnamissa", sanotaan edelleen, johtuen se siitä, pantakoon merkille, kun venäläiset pelaavat vasemmistolaisten pelolla, että Canada on tulossa taloudellisesti Yhdysvaltain siirtomaaksi, jota vastoin Canadan pitäisi tulla sillanpääasemaksi kommunistimaailmalle.

Ja sokerit pohjalla.

Amerikan Turvallisuusneuvosto ei voi kertomansa mukaan "ymmärtää" sitä, kun Canada myy vehnää Yhdysvalloille, mutta kieltäytyy lähettämästä ylijäämävettä Yhdysvaltoihin.

Canadan vesiresurssit "ovat mannermaisia" resursseja, sanotaan Amerikan turvallisuusneuvoston uutiskirjeessä.

Eikö olekin söpö juttu! Canadan suuret joet ja järvet eivät olekaan "canadalaisia" vaan "mannermaisia" jokia ja järviä!

Ja "mannermaisista" resursseista ei meillä canadalaisille ole tietenkään nokan koputusta, sillä niistä päätetään 'mannermaisissa' elimissä, missä on tietenkin asukasmääränsä suuruuden ja sotilaallisen mahtinsa vuoksi kukkona tunkoilla Setä Samulin edustajat.

Uutistiedon mukaan näitä Amerikan turvallisuusneuvoston uutiskirjeitä lähetetään 10,000::lle vaikutusvaltaiselle henkilölle, kongressin ja senaatin jäsenille sekä liikemiehille ja muille.

Toivotaan nyt kuitenkin ettei USAn mariineja lähetettäisi aivan pikamarssissa niitä "mannermaisia" vesiresursseja valtaamaan tältä Canadasta. — Känsäkoura.

Urheilua

JAZY JA PIQUEMAL KAKSOISVOITTAJIKSI

Neuvostoliitto löi Ranskan maaottelussa 120.5—91.5

Kiova. — Neuvostoliitto voitti Ranskan sunnuntaina päättyneessä yleisurheilumaaottelussa. Loppupisteet olivat 120,5—91,5. Sää oli kolea ja tuulinen, sateelta onneksi säästyttiin. Tulostaso kärsi olosuhteista huomattavasti. Se nousi kaikesta huolimatta kunnioitettaviin lukemiin, vaikkei uusia ennätyksiä tehtykään.

Ranskan Michel Jazy nousi yhdessä maanmiehensä Claude Piquemalin kanssa kaksoisvoittajaksi. Jazy voitti nyt 1500 metrin ja Piquemal 200 metrin juoksun.

400 m aidat: 1) Vasili Anisimov, NL 50,7, 2) Jean Jacques Behm Ranska 50,9, 3) Robert Poirier Ranska, 51,2, 4) Anatoli Kozakov NL 51,4.

1,500 m: 1) Michel Jazy Ranska 3.51,3, 2) Jean Wadoux (Ranska 3.51,6, 3) Rein Tölp NL 3.54,1, 4) Mihail Zhelobovski NL 3.55,2.

200 m: 1) Claude Piquemal Ranska 20,7, 2) Roger Bambuck Ranska 20,7 3) Boris Savtshuk NL 21,4, 4) Amin Tujakov NL 21,5.

Kiekko: 1) Vitautas Jaras NL 57.80, 2) Vladimir Trusenev NL 55.94, 3) Pierre Elard Ranska 52,00 4) Alain Drufim Ranska 50.82.

3,000 esteet: 1) Anatoli Kurjan 8.55,0, 2) Aleksandr Morozov NL 8.55,0, 3) Guy Texerau Ranska 8.59,8, 4) Jean-Pierre Ouine Ranska 9.10,2.

Korkeushyppy: 1) Valeri Skvortsov NL 213, 2) Robert Saint Rose Ranska 210, 3) Andrei Hmarski NL 210, 4) Jacques Madupost Ranska 210.

10,000 m: 1) Leonid Mikitenko NL 28.54,6, 2) Stepan Baidjuk NL 30.06,8, 4) Kristian Myller Ranska 33.00,4.

Kuula: 1) Eduard Gushtin NL 18.80, 2) Nikolai Karasev NL 17.80, 3) Pierre Colnard Ranska, 17.32, 4) Alain Drufin Ranska 17.16.

4x400 m viesti: 1) Neuvostoliitto (Sverbetev, Ivanov, Anisimov, Savtshuk) 3.10,2, 2) Ranska (Bocardo, Behm, Samber, Myller) 3.10,4.

Kolmiloikka: 1) Anatoli Albajev NL 15.57, 2) Vladimir Kurkevitsh NL 15.29, 3) Eric Battista Ranska 15.28, 4) Jean Humbert Ranska 14.63.

Edwin Suksi vierailulle länsirannikolle

Vapauden liikkenhoitaja ja CSJ:n tpk:n jäsen Edwin Suksi vierailee British Columbiassa syyskuun 24 pn ja lokakuun 1 pn välisenä aikana.

Suksen henkilökohtaisena toivomuksena on, että hän saisi tämän vierailun aikana tavata mahdollisimman monia kansalaisiamme, erikoisesti Vapauden lukijoita sekä CSJn jäseniä ja kannattajia.

Järjestön keskus ja Vapauden hallinto pyytävät paikallisosastoja järjestämään oheisen aikataulun mukaan kullakin paikkakunnalla parhaiten sopivana päivänä yleisiä puhe- ja keskustelutilaisuuksia, sekä osastojen jäsenistöjen ja eri toimikuntien kokouksia, missä Suksi voi puhua hetken tärkeimmistä asioista ja missä hänelle voidaan esittää kysymyksiä liikettämme koskevista asioista yleensä.

Suksen yleisten puhetilaisuuksien aiheena on **Vapauden kultavuoden ja CSJn 100-vuotisjuhlan valmistelu (molemmat ensi vuonna)** sekä **rauhanasian ongelmat nykyhetkenä.**

Hän vierailee eri paikkakunnilla seuraavasti:

Vancouver .... syysk. 24-25-26 p.
Websters Corner .... syysk. 27 p.
Ladysmith .... syysk. 29 p.
Sointula .... lokak. 1-2 p.

" . . . Sitäpaitsi, jos olisimme liian laihoja, se voisi antaa kehitysmaitten kansoille väärän vaikutelman Suuresta Yhteiskunnasta."

Soittakaa meille kaikista vakuutuspulmistanne — — Meillä on yli 20 vakuutusyhtiötä, jotka kauttamme palvelevat Teitä — — Me vakuutamme Teille kaiken minkä voi vakuuttaa — —

O. K. JOHNSON & ASSOCIATES LIMITED
(suomea puhutaan)

697 Bay St., Toronto 2-B, Ont. — **Toimistopuh. EM. 6-8586**
O. NUMMINEN — **HELEN HIRVONEN**
kotiin HI 4-3356 — **kotiin WA 3-4378**

TORONTON SYYSTOIMINNASTA

Toronto. — Maanantai-iltana kokoonnuimme Don haalilla keskustelemaan ja järjestelemään toimintakalenteria tämän vuoden ajaksi. Yhteisenä päätöksenä oli, että haalin syystoiminnan avajaiset pidetään lokakuun 16 päivänä tavanmukaiseen aikaan kello 4. Näyttämökomitean puolesta esitetään yksinäytöksinen kappale, Finlandia kuoro laulaa ja useita muita esityksiä on tiedossa, mutta näistä kaikista ilmoitetaan myöhemmin.

Tulossa on myöskin laatikkopäivällisiä, kahviaisia, Finlandia kuoron konsertti marraskuussa, samoin näytelmä. Iloksemme kuulimme että Yritys ottaa kiinni tosissaan näyttämötyöhön, sillä on suunnitteilla esittää ainakin kaksi koko illan näytelmää tulevan talven aikana.

Näin olemmekin menossa oikeaan suuntaan, sillä silloin kun nuorisomme osallistuu ja innostuu näytelmiin, kasvaa ja kehittyy kulttuuritoimintamme.

Nyt kun Suurjuhlamme ovat Torontossa ensi kesänä, kehoitamme KAIKKIA entisiä kuorolaisia osallistumaan taas harjoituksiin, jotka pidetään haalilla joka tiistai-ilta. Uudet laulajat ovat samoin tervetulleita. Nyt kun heti alkuun osallistuu harjoituksiin, ehtii oppia kaikki uudet laulut. On ollut puhetta, että soittokuntakin, tai orkesteri pitäisi taas saada pystyyn, olisiko tähän halukkaita?

Lydia ja W. Niemen kodissa, 7 Bellamy ave, Scarborough, pidetään lauantaina lokakuun 1 päivän, sauna ja päärynäkekkerit. Nämä tilaisuudet ovat ennenkin olleet hyvin hauskoja ja yleisökannatus on ollut hyvä, jota samaa toivomme nytkin. Saunoa saa jo aikaisin iltapäivällä, ja kahvipannu pidetään kuumana koko päivän.

Tri. J. Endicott, Canadan Rauhanneuvoston puheenjohtaja, pitää Don haalilla luentotilaisuuden keskiviikkona lokakuun 5 pnä, kello 8 illalla. Tri Endicott on juuri palannut pitkältä matkalta, esim. Japanissa hän osallistui viiteen eri rauhankokoukseen. Hänen puheen aiheena on "Sodan suuri vaara uhkaa ihmiskuntaa jos me kaikki emme nouse suurena joukkona sitä vastaan."

Toimen naiset päättivät pitää vuotuiset joulumyyjäiset joulukuun alussa. Taaskin käännymme hyvien tovereittemme puoleen pyytämällä lahjoituksia myyjäisiin.

Kiitos kaikille, jotka ovat lahjoittaneet tavaraa "Rummage Sale'iin" jotka pidämme lokakuun 14—15. Silloin on taas Don haalilla markkinat.

Seuraava osaston kokouspäivä on lokakuun 3 päivänä, maanantai-iltana kello 8. — H.T.

Yli 10,000 ihmistä kuollut nälkään

Jakarta. — Dr. Arbain Yusuf maakunnallinen terveysjohtaja Balin saarelta tiedoitti lauantaina, että Lombokin saaren etelä-osassa on vakava nälänhätä, joka johtuu kuivuudesta. Varsinainen nälänhätä vyöhyke käsittää noin 150 kylää, hänen suorittamat tutkintonsa 35:ssa kylässä todistavat, että viime marras ja huhtikuun välisellä ajalla on näissä kylissä kuollut yli 10,000 ihmistä nälkään.

Dr. Yusuf on arvioinut ennakolta, että ellei saada suurimittaista hätäapua, niin joulukuuhun mennessä tulee nälänhätää kärsimään 100,000 asukasta, joista 80 prosenttia uhkaa kuolema tammikuun loppuun mennessä.

Vuoden tilinpäätös

Hanoi. — Etelä-Vietnamin vapautusarmeijan joukot ovat vuoden 1965 heinäkuun ja kuluvan vuoden heinäkuun välisenä aikana saattaneet taistelukyvyttömiksi 126,000 vihollissotilasta ja upseeria Keski-Vietnamin alueella, niiden joukossa 50,000 amerikkalaista ja 10,000 eteläkorealaista sotilasta.

VIA:n ilmoituksen mukaan tämän ajan kuluessa on tuhottu 24 pataljoonaa, näistä 8 amerikkalaista, kolme hyökkäysvaunuakolonnaa ja 126 vihollliskomppaniaa. Lisäksi sissit ovat ampuneet alas suuren määrän lentokoneita ja tuhonneet 1400 autoa ja panssarivaunua. Vielä on poltettu vihollisen bensiinivarastoja yhteensä 25 miljoonan litran määrä ja vallattu runsaasti aseita.

KALAA GUINEAAN

Conakry. — Neuvostoliitto toimittaa Guinealle lähiaikoina 3.000 tonnia kalaa, sanotaan Guinean maatalousministerin Fodeba Keitan ja NL:n kaupallisen neuvoksen A. Titovin Conakryssa allekirjoittamassa sopimuksessa. Kalatoimitukset lähetetään kauppaluoton turvin 200 tonnin erissä joka toinen viikko.

"KARIBEAN NATO"

Pentagonin kiinnostus kaikenlaisia liittoja ja liittoutumia kohtaan tunnetaan yleisesti. Yksi tällainen liittoutuon Väli-Amerikan valtioiden järjestö, johon kuuluvat Honduras, Salvador, Guatemala, Nicaragua ja Costa Rica. Panama on puolestaan yhteistyössä tämän liittoutuman kanssa.

Tämä lokakuussa 1951 perustettu järjestö näyttää ensi silmäyksellä katsoen pyrkivän hyviin päämääriin. Sen peruskirjan määritelmät edellyttävät kaupallisten, taloudellisten ja kulttuuriyhteyksien lujittamista järjestön jäsenmaiden kesken, kiistakysymysten ratkaisua, yhteistoiminnan sosiaalisen ja taloudellisen edistyksen voimistamiseksi.

Järjestön tämäntyyppinen luonne ei kuitenkaan ollut USAn johtavien piirien mieleen. Taloudellisilla painostuksella riippuvuussuhteessa olevia Väli-Amerikan valtioita vastaan Washingtonin sai Panaman neuvotteluissa v. 1962 joulukuussa aikaan merkittäviä muutoksia. Väli-Amerikan valtioiden järjestön säännöt tarkistettiin ja päätettiin perustaa ns. Väli-Amerikan puolustusneuvosto, joka liitettiin yhdeksi Väli-Amerikan järjestön johtoelimeksi

Nicaraguan pääkaupungissa pidettiin ensimmäinen Väli Amerikan puolustusneuvoston kokous. Tässä tilaisuudessa paljastettiin myös kaikki tämän uuden sotilasliiton organisaattoreiden ja innoittajien kortit. Hondurasin valtuuskunnan johtaja Manuel Gutieres ilmoitti avoimesti ,että neuvottelukokouksen tärkeimpänä päämääränä on yhdistettyjen väliamerikkalaisten asevoimien perustaminen tehtävänään "taistelu partisaaneja vas taan" ja että puolustusneuvosto saa oikeuden käyttää näitä voimia harkintansa mukaan missä tahansa Väli-Amerikan maassa.

Näin astui esiin koko komeudessaan uusi sotilaallinen liittoutuma, jota latinalaisessa Amerikassa nimitetään "Karibian NATOksi".

Washingtonin piirustuksia noudattaen tämä liittoutuma toimii yhä aktiivisemmin. Yllä mainittu neuvottelukokous päätti yhdistää Guatemalan, Hondurasin, Nicaraguan ja Salvadorin armeijat ja järjestää Hondurasissa ns. "Väli-Amerikan maiden joukkojen partisaanitoimintaa vastaan tähdätyt harjoitukset". Nämä taisteluharjoitukset pidettiin ja niihin osallistui amerikkalaisia upseereja.

"Väli-Amerikan puolustusneuvoston yhdistetty armeija" ei ole suuri. Siihen kuuluu 2,500 sotilasta, 500 kustakin järjestön jäsenmaasta. Santarmiluonne ja avoimet rankaisutoimenpiteet tekevät siitä kuitenkin Väli-Amerikan maiden vaarallisen vihollisen.

Äskettäin Salvadorin puolustusministeri — hän on myös Väli Amerikan puolustusneuvoston puheenjohtaja — eversti Sacala ilmoitti puolustusneuvoston mahdollisesti sekaantuvan Guatemalan sisäisiin asioihin. Guatemalan presidentiksi valittiin viime maaliskuussa maltillisten porvarillisten oppositiopiirien edustaja Mandes Montenegro. Amerikkalaisten kanssa tekemänsä kaupan mukaisesti eräiden muiden taantumusvoimat osallistuvat yleiselle rauhalle vaarallisiin provokaatioihin Kuuban tasavaltaa vastaan Erityisesti aktiivisuutta osoitti äskettäin kuollut Nicaraguan presidentti Rene Schick, joka jopa ehdotti Washingtonille, että Nicaraguaan perustettaisiin ohjustukikohta Kuuban pommittamiseksi.

Väli-Amerikan puoustusneuvoston toiminnan aktivoituminen ja sen avoimen taantumuksellinen suunta herättävät oikeutettua levottomuutta Väli-Amerikan maiden eri väestössä. Costa Ricassa ilmestyvä viikkolehti Libertad kirjoitti äskettäin, että Väli Amerikan puolustusneuvosto on aggressiivinen sotilaallinen liittoutuma, joka tähtää Kuubaa ja Väli-Amerikan maiden kansojen demokraattisia oikeuksia vastaan. Artikkelissa korostettiin erityisesti, että Väli Amerikan puolustusneuvoston toiminta saattaa vaaraan rauhan Karibian meren alueella. Tähän arvioon ei voi olla yhtymättä.

"Kymmenen klubin" mielipide:

KULTA JA DOLLARIT EIVÄT ENÄÄ RIITÄ

Kulta ja dollarit eivät enää riitä kansainvälisen kaupan rahoittamiseksi, vaan on luotava uudentyyppinen varantoyksikkö kansainvälisessä valuuttajärjestelmässä, todetaan ns. "kymmenen klubin" äsken julkaisemassa raportissa. Länsi-Saksan keskuspankin johtaja K. Blessing on puolestaan esittänyt vaatimuksen, että maksutaseet on tasapainotettava ennen kuin voidaan ryhtyä rahajärjestelmän uudistamiseen. OECD suosittelee omalta osaltaan devalvointien toimeenpanoa maksutaseen tasapainottamiseksi.

"Kymmenen klubin" johon kuuluu Kansanvälisen Valuuttarahaston 10 rikkainta maata ja jonka toimintaan myös Sveitsi on osallistunut, raportissa todetaan, että vuosien 1955—64 aikana länsimaiden keskus pankkien kultareservit lisääntyivät vuosittain keskimäärin noin 600 miljoonalla dollarilla. Viime vuonna lisäys oli vain 250 miljoonaa dollaria. Aikaisemmin USA:n hallussa oli suurin osa maailman kultavararoista, mutta monta vuotta jatkunut suuri maksutaseen vajaus on niellyt USA:n kultareserveistä valtaisan osan. USA:n kultareservien ehtyminen on lisännyt jatkuvasti epäluottamusta dollariin ja miltei kaikki keskuspankit pyrkivät pääsemään eroon "ylijäämädollareistaan" ja muuttamaan nämä kullaksi sekä muutenkin vahvistamaan omia varantojaan kullan avulla. Maailmankauppa on kuitenkin kasvanut samanaikaisesti. Tämä ristiriitainen kehitys on vienyt nykyisen valuuttajärjestelmän umpikujaan. Niinpä kysymys uuden varantoyksikön luomisesta, mm. Ranskan esittäminen vaatimusten johdosta, on käynyt päivän polttavaksi. Tässä yhteydessä korostetaan, että luottamus puntaan, joka on toiminut dollarin ohella toisena nykyisen rahajärjestelmän varayksikkönä, on jo horjunut niin pahasti, että mitkään "korsettitoimenpiteet" eivät voi nostaa sitä enää entiseen asemaansa kansainvälisen kaupan likviditeetin tukipylväänä.

Länsi-Saksan keskuspankin johtaja K. Blessing on yhtynyt käsitykseen uuden varantoyksikön luomisesta kansainvälisen kaupan helpottamiseksi, mutta tätä ennen on maksutaseiden vajaukset tasapainoitettava. Tässä yhteydessä Blessing tarkoittaa nimenomaan USA:ta, jonka maksutaseen jatkuvaa ja suurta vajausta hän pitää nykyisen kansainvälisen rahajärjestelmän kriisin perussyynä.

Tietoja Kuun pinnan rakenteesta

Luna-10 ja Luna-9 -kuuluotaimilla suoritettujen tutkimusten tulokset osoittavat mm., että niillä Kuun pinnan alueilla, joilla mittauksia suoritettiin ei ole runsaasti radioaktiivisia aineita sisältäviä kivilajeja, esim. graniitteja, eikä laisinkaan radioaktiivisia keskittymiä sisältäviä malmeja.

Tämä selvittää ns. tektiittien, läpinäkymättömien lasinpalasten ongelman. Useiden tiedemiesten mukaan nämä ovat pudonneet Kuuhun Maasta. Ne sisältävät uraania, toriumia ja kalia melkein samassa suhteessa kuin graniitit eivätkä sen tähden voi olla lähtöisin Kuusta, toteavat akateemikko Aleksander Vinogradov ja lisenssiaatti Juri Surkov Pravdassa julkaistussa artikkelissa.

Gammasäteilyn keskimääräinen voimakkuus 'Kuun mantereella" vastaa säteilyä kivimeteoriiteissa. Kirjoittajat arvelevat tämän olevan todistuksena siitä, että varhaisemmassa vaiheessa, kun Kuu alkoi muodostua kiinteäksi kappaleeksi, sen pintatkerrot vastasi kokoonpanoltaan ja rakenteeltaan kivimeteoriitteja. Myöhemmin sen syvemmät kerrokset kuumenivat radioaktiivisten ainesten hajoamisen johdosta ja pintakerros suli.

Mutta toisin kuin maassa, missä tämän prosessin tuloksena muodostui koko mantereen peittämä kuori, Kuussa tapahtui vain pintakerroksen osittainen sulaminen. Jotkin Kuun alueet peitti ulos tunkeutuva laava. Tämä johti Kuun "merien" muodostumiseen .Näissä merissä on basaltteja vastaavia, radioaktiivisia aineita sisältäviä kivilajeja. Artikkelin kirjoittajat huomauttavat, että toistaiseksi on suoritettu vasta ensimmäiset kokeet ja saatu alustavat tulokset ja näin ollen on vielä aikaista tehdä lopullisia johtopäätöksiä.

KESÄKUUN ALUSTA lähtien on 23 Bundeswehrin sotilasta paennut Länsi-Saksasta itään. DDR:ään siirtyneiden joukossa on eri aselajeihin kuuluvia aliupseereita ja miehistön jäseniä, mm. eräitä sotakoulujen oppilaita.

Kauneimmat
MUISTOJEN RUUSUT
Vanhempiemme
Hilja ja Sam Hietikon
MUISTOLLE
Äiti kuoli syyskuun 24 pnä 1965.
Isä kuoli syyskuun 30 pnä 1959.
Ikävöiden muistaen,
Lapset ja lastenlapset

Kauneimmat
MUISTOJEN KUKAT
edesmenneen tuttavamme
Antti Hietalan
MUISTOLLE
Helga ja Heikki Alikoski
Aili ja Emil Rakkola
Sault Ste. Marie Ontario

HENKILÖKOHTAINEN
JOULU- ja UUDEN VUODEN TERVEHDYKSENNE
VAPAUDEN JOULUNUMEROIHIN
jotka ilmestyvät:
Lännen numero jouluk. 13 pnä
Itä-Canadan joulukuun 15 pnä

Teillä on erinomainen tilaisuus lähettää Vapauden välityksellä joulu- ja uuden vuoden tervehdyksenne ystävillenne ja tuttavillenne kautta maan.
Te voitte valita henkilökohtaisen, erikoiskehyksessä olevan tervehdyksen, joita on $2.00, $3.00, $4.00 ja $5.00 hintaisia, kirjoittamalla nimenne ja osoitteenne valitsemaanne tervehdysmalliin. Lähettäkää se maksun kanssa Vapauden konttoriin tai antakaa paikkakuntanne asiamiehelle.

HYVÄÄ JOULUA
JA ONNEA
UUDELLE VUODELLE
toivotamme kaikille tovereillemme ja ystävillemme!
(Nimi)
(Osoite)
Hinta $3.00

Hauskaa Joulua ja
Onnelista Uutta Vuotta
toivotamme kaikille ystävillemme!
(Nimi)
(Osoite)
Hinta $2.00

Vapaus Publishing Company Limited
Box 69 Sudbury, Ont.

JOULU- JA UUDEN VUODEN TERVEHDYKSENNE
VAPAUDEN JOULUNUMEROIHIN
JOTKA ILMESTYVÄT SEURAAVASTI: LÄNNEN NUMERO JOULUK. 13 JA ITÄ-CANADAN NUMERO JOULUK. 15 PNÄ

Teillä on mainio tilaisuus VAPAUDEN joulunumerojen palstoilla toivottaa HAUSKAA JOULUA ja ONNELLISTA UUTTA VUOTTA ystävillenne ja tuttavillenne kautta Canadan. Tavallisten tervehdysten hinnat vaihtelevat 50 sentistä dollariin.
Erikoisesti suosittelemme kehyksessä julkaistavaa HENKILÖKOHTAISTA JOULU- ja UUDENVUODEN TERVEHDYSTÄ, joista asiamiehemme voi esitellä Teille useita eri malleja. Niitä on $2.00, $3.00, $4.00 ja $5.00 hintaisia.
Kaikkien tervehdysten tulee olla lehtemme konttorissa viimeistään joulukuun 5 päivään mennessä.

KERÄÄJÄN NIMI ....

PAIKKAKUNTA ....

KIRJOITTAKAA NIMENNE HYVIN SELVÄSTI

Asiamiesten ja Naisten Viirin tilaajien huomioon!

Naisten Viirin kustantaja, Työmies Society ilmoittaa, että lehden tilaushintoja on korotettu syyskuun 1 päivä.

Naisten Viirin uudet tilaushinnat Canadaan tilattuna ovat Canadan rahassa seuraavat:

1 vuosikerta $5.95
6 kuukautta $3.25

Tilauksia täällä vastaan ottavat Vapauden ja Liekin asiamiehet tai voi tilata osoitteella:

VAPAUS PUBLISHING COMPANY LIMITED
Box 69 Sudbury, Ont.

Swedish American Line

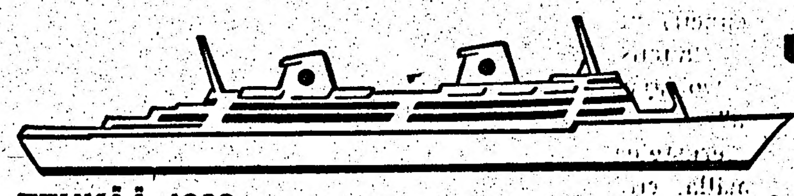

UUSI M. S. KUNGSHOLM
M. S. GRIPSHOLM
Ships under Swedish Registry with traditional Swedish seamanship and seaworthiness since Viking times

TEHKÄÄ 1966
SUOMI-MATKANNE LAIVALLA

New Yorkista: KUNGSHOLM—jouluk. 3*
Göteborgista: KUNGSHOLM—syysk. 13, jouluk. 27*

*Säästökausi: 5%:n alennus meno-paluulipusta.

MATKATAVARAT voidaan lähettää suoraan **NEW YORKISTA HELSINKIIN tai TURKUUN.**

IHASTUTTAVA JOULUMATKA UUDELLA KUNGSHOLMILLA
JOULUK. 3, 1966— Matkanjohtaja: Mr. C. Allan Carlson, SAL-Seattle Office.
15%:n ALENNUS Jos lähdette jouluk. 3. KUNGSHOLMILLA ja palaatte samalla laivalla jouluk. 27, saatte meno-paluulaivalipusta New York-Göteborg-New York 15 %:n alennuksen. Täljöin halvin edestakainen laivalippu turistiluokassa maksaa vain U.S. $433.50.
Meno-paluu U.S. $433.50

Varatkaa paikkanne matkatoimistostanne tai suoraan
Swedish American Line
Room 705, 465 St. John St., Montreal 1, Que. — 325 Logan Ave., Winnipeg 2, Man.

LUOKITELLUT ILMOITUKSET

Kiinteistöä myytävänä Nairn Centressa

Tarjouksia otetaan vastaan edesmenneen **HEIKKI HANNULAN** kiinteistöomaisuudesta, joka käsittää hyvässä kunnossa olevan kolmen huoneen talo eteisen kanssa, pyöreistä hirsistä rakennettu hyvä sauna 12' x 17' ja tilava varastohuone 12' x 16' sekä hyvä pumpulla varustettu kaivo ja iso tontti, jonka koko on 98' x 259" Myydään joko irtaimistoineen tai ilman. Tarjoukset lähetettävä pesänhoitajalle lokakuun 10 päivään mennessä osoitteella: Edwin Suksi, P. O. Box 69, Sudbury, Ont.

(24-27-29)

MYYTÄVÄNÄ

19" ADMIRAL TELEVISIO, KUIN uusi, uutena $219. Myydään halvalla. Puh. 673-5708 tai 673-2063.

HYVÄ KIUAS-SAUNA TYÖN PUISTOSSA

Auki keskiv., lauant. ja sunnunt. kello 1 ip.—11 illalla

1742 PARIS ST. SUDBURY

KANNATTAKAA LIIKKEITA, JOTKA ILMOITTAVAT VAPAUDESSA!

SUDBURY JA YMPÄRISTÖ

MUISTILISTA

Työn Puiston mainio sauna on avoinna keskiviikkoisin, lauantaisin ja sunnuntaisin kello 1—11 ip.

Osuusmeijerin puolivuosikokous on Sampo-haalilla lauantaina, syyskuun 24 päivänä kello 10 aamulla. Tervetuloa liikkeen asioita käsittelemään sanovat johtokunnan jäsenet.

Long Lakella bingotilaisuus Helmi Tittersonin asunnolla syyskuun 25 pnä kello 1 päivällä. Tervetuloa läheltä ja kaukaa.

Harvestibingo Finnish haalilla torstaina, lokakuun 6 pnä kello 7.30 illalla.

Sairashuoltokomitea kiittää lahjasta

Anselm Kääriäinen, Whitefishista, Ont., on lahjoittanut $2.00 täkäläisten kansalaistemme sairashuoltotyön hyväksi. CSJ:n Sudburyn osaston sairashuoltokomitea esittää sulimmat kiitoksensa lahjoituksesta.

Jackson & Barnard

HAUTAUSTOIMISTO

Palvellut Sudburyn yhdyskuntaa yli neljäkymmentä vuotta edistyneellä tavalla, jonka vuoksi voimme tarjota hienoimmat mukavuudet: kappelin, joka on kuin kirkko, urkurin ja kykenevän henkilökunnan ilman lisämaksua.

VAPAATA PARKKEERAUSTILAA TONTILLAMME

233 Larch St. Sudbury

KANSALLISESTI TUNNETTU MUSIIKKIMESTARIEN KOULU

● HAITARI ● PIANO ● KITARA ● TEORIA

oppitunteja alkaville ja mestareille

HAITARI TAI KITARA VARATAAN 8 VIIKON ALKUKURSSILAISILLE

KARL PUKARA MUSIC STUDIOS

Pääopettajana Miss Iona Reed

131 PINE STREET PUH. 674-0024

12 täydellisesti koulutettua opettajaa

(22-1)

KYSYKÄÄ 'PAKETOIDUISTA' VAKUUTUKSISTA säästätte vakuutusmaksuissa

LAINE AGENCIES

VAKUUTUS- JA KIINTEISTÖTOIMISTO

OLIVER R. LAINE Kotiin 674-4167

PENTTI PENTTILÄ Kotiin 675-2941

Konttori 675-6427

125 Durham St. S. yläkerta Sudbury, Ontario

Harvestibingo lokak. 6 pnä

Tässä nyt annetaan kaikkien tietoon, että on tulossa oikein "Rymy bingot" lokakuun 6 tena päivänä kello 7.30 illalla. Ja voittoja on kuulemma tulossa sellaiset määrät, että oikein hirvittää. Me tulemme takaamme, mikäli onnetar vähänkin hymyilee, ettei yhdenkään tarvitse lähteä sieltä tyhjin käsin pois.

Laitetaan tämä bingo oikein vanhaan malliin, taikka niin kuin sanotaan, "että on millä mällätään."

Siis sanon vain että tulkaahan oikein joukolla mukaan Finnish haalille lokakuun 6 päivänä kello 7.30 illalla.

— A. W.

Mine-Millilla on syntymäpäiväjuhla

Mine-Mill kesäpaikalla, Richard Lakella on lauantaina iltapäivällä pesäpallo-ottelu—sekä laulua ja tanssia.

Autotyöläisten union osasto 707 Oakvillesta koettaa silloin voimiaan Mine Millin kanssa pesäpallo-ottelussa.

Grand Old Orbyn tähti, Bill Long esittää kansanlaulua kello 2—5 välillä esitettävän ohjelman yhteydessä.

Tanssit ovat Mine Mill haalilla lauantaiiltana union viettäessä 73:tta syntymäpäiväjuhlaansa.

Kaksi vainukoiraa tytön etsijäin avuksi perjantaina

Kaksi verikoiraa (bloodhounds) ja ryhmä korkeakoulun vanhempia oppilaita liittyi perjantaiaamuna 2-vuotiaan Diane Prevostin etsintään. Mainittu pikkutyttö on ollut kateissa viime lauantaista alkaen, eikä etsinnästä huolimatta ole nähty mitään jälkiä hänestä. Tyttö katosi Grundy Laken maakuntapuistossa.

Brittissa oleva maakuntapoliisi, joka johtaa etsintätöitä, on sanonut, että koko 6,000 eekkerinalaa käsittävä puistoalue on menty läpi ainakin kahdesti.

Etsintää auttamaan tuodut verikoirat ovat Bracebridgesta ja korkeakoululaiset Chelmsfordista.

Etsintä jouduttiin torstaina keskeyttämään sateen vuoksi.

Älä luota mieheen, joka on jokaisen yhteinen ystävä, hän ei ole kenenkään erikoinen ystävä.

—Hesiod

* * *

Yksi ainoa teko tuo ihmiselle tyydytystä: vasta silloin voi ihminen saada rauhan, kun hän on tehnyt oikein.

—Juhani Aho

Putkitus- ja lämmitys-

EXPERTIT

• ÖLJYPOLTTIMOITA •

Kustannusarviot vapaasti!

Morrison Plumbing & Heating (Sudbury) Ltd.

PUHELIN 674-0797

164 Elgin St. S., Sudbury

FRANK R. BLOCK, R.O.

OPTOMETRISTI

Puh. konttori 674-4914 kotiin 673-0705

65 ELM STREET EAST SUDBURY, ONT.

VASTAANOTTO ESPANOLASSA Keskiv. iltap. ja torst. aamup.

KAUNIITA KUKKIA KUKKAKIMPPUJA KUKKALAITTEITA

Poiketkaa hakemassa kukkakalenterinne

LOUGHEED FLOWER SERVICE

Puhelin 673-9595

22 Durham St. N.

60 Eyre St., Sprucen kulmassa

SUDBURY

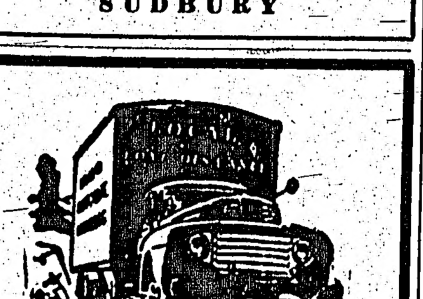

Delongchamp CARTAGE CO. LTD.

20 Lorne St. Puh. 675-5611

LYHYEN JA PITKÄN MATKAN RAHTIAJOA . . . TALOUSTARPEITA PAKATAAN — MUUTETAAN — SÄILYTETÄÄN — LÄHETETÄÄN

NYKYAIKAINEN VARASTOHUONE

Amfiteatterin rakennustarjous tuli hyväksytyksi

Kaupungin puisto- ja ajanviettokomitean kokous hyväksyi keskiviikkoiltana amfiteatterin rakennusurakkatarjouksen niillä varauksilla, että putkituskustannuksia tutkitaan edelleen.

Bell Parkin amfiteatteri "näyttämörakennus" jota ympäröivät mäenrinteeseen porrasmaisesti rakennetut istuimet rakennetaan Sudbury General sairaalan eteläpuolelle paikalle, missä Paris katu kohtaa Ramsay-järven. Kaupungin valtuusto hyväksyi sen rakennussuunnitelman toukok. 3 pnä, jolloin päätettiin sitä varten hankittavasta $80,000 suuruisesta lainasta.

Amfiteatterin kustannusarvio oli silloin $120.000..

Puisto- ja ajanviettokomitea hyväksyi aikaisemmin $46.000 tarjouksen siitä täytemaasta, mikä on mainitulle paikalle ajettu.

Keskiviikkoisessa kokouksessa hyväksyttiin arkkitehti Oyrst Sawchukin suosituksen pohjalla amfiteatterin rakennusurakkatarjous $59,887 mikä on noin 20 prosenttia korkeampi arkkitehdin viimekeväistä arvioa. Tämä urakkatarjous jakaantui seuraavasti: $40,000 rakennukseen, $10,000 putkitustyöhön ja $10,000 sähköalaurakoitsijalle. Mutta se oli kuitenkin $26,000 alhaisempi, kuin mikään muu tarjous, selitti arkkitehti Sawchuk.

Komission puheenjohtaja Bill Inch sanoi, että amfiteatteri tulee maksamaan noin $6,000 enemmän mitä on arvioitu. Vastaten kielteisesti kontrolleri Grace Hartmanin esitykseen, ___ eikö rakennusta voida tehdä ilman putkituslaitteita arkkitehti Sawchuk sanoi, että "Bell Parkin laitteet ovat jo ylikuormitetut ja me aiomme vetää sinne noin 2,000 ihmistä lisää. Meidän täytyy varata käymälävälineitä. Puut eivät kelpaa."

Kokous päätti kuitenkin tutkia edelleen putkitustyön rakennusten alentamismahdollisuuksia.

Norontin työläiset lakkotaistelussa

Wissell kadulla sijaitsevan Norant Steel Construction Co. Ltd. 60 työläistä, jotka kuuluvat teräs-työläisten union osasto 6363 jäsenyyteen on ollut lakossa tiistaista alkaen.

Uniolle ja työnantajille viime viikolla annetussa sovittelulautakunnan raportissa ehdotettiin neuvottelujen jatkumista sen vuoksi kun luultiin että työehtosopimus on lähellä.

Yhtiö väittää saaneensa sovittelulautakunnan raportin syyskuun 15 päivänä, ja että lakko alkoi kahta päivää liian aikaisin, ollakseen laillisen lakon. Yhtiö väittää myös ettei lakkoäänestystä ole suoritettu asianmukaisella tavalla.

Unio tiedottaa saaneensa sovittelulautakunnan raportin syyskuun 12 päivänä, ja että lakkoäänestys on suoritettu syyskuun 19 päivänä, ja että lakko on laillinen.

Yhtiön julkaisemien tietojen mukaan työläisille on tarjottu 42 sentin arvoista palkankorotusta tunnilta kaksivuotisen työehtosopimuksen perusteella.

Union-osaston presidentti Ken Signoretti on sanonut, että unio haluaa ratkaista tämän kiistan mahdollisimman pian. Meitä ei kiinnosta lakon pitkistyminen.

"Me olemme pyytäneet 40 sentin palkankorotusta tunnilta ja eräitä reunaetuisuuksia 2-vuotisen työehtosopimuksen perusteella."

Osasto 6363 käsittää yhdeksän ryhmää ja kaikkiaan siinä on 190 jäsentä.

Kreikkalainen piispa syytetyn penkille

Ateena. — Kreikkalaiskatollisen kirkon piispa, Ellasonosin metropoliitta Iakovos, jota syytetään siitä, että hän on repinyt palasiksi rekriitin, minkä mukaan kirkko kiellettiin valitsemasta 15 uutta piispaa, määrättiin torstaina oikeuden kuulusteltavaksi "auktoriteetin suuresta ylenkatsomuksesta".

Tämä on viimeisin episodi Kirkon ja valtion välisissä yhteenotossa.

Kreikan hallitus halusi estää uusien piispojen vaalin siihen asti, kunnes valtion kirkolle myöntämä avustusmenetelmä tulee uusituksi.

Gordon ennustaa "buumin" laskua

Port Arthur. — Entinen rahaministeri Walter Gordon puhui syyskuun 15 pnä täällä Port Arthurin ja Fort Williamin Canadian klubeille.

Hänen puheensa antoi lisää polttoainetta muutenkin jo yleisenä puheenaiheena olevalle ja "ylilämmitetylle" ongelmalle, että millä tavalla liberaalipuolueen tulisi menetellä, nopeasti kehittyvän inflaation suhteen. Hän vastusti medicaren (kansallisen sairausvakuutuksen) voimaanastumisen lykkäystä ja ennusti taloudellisen tilanteen huonontumista sekä varoitti hallitusta käyttämästä sellaisia inflaatiovastaisia parannuskeinoja, jotka jouduttaisivat pulakauteen.

Hän myös ehdotti väliaikaisena toimenpiteenä, että annetaan palkankorotus valtion toimenhaltioille ja asevoimien jäsenille säästöbondien muodossa jotka voidaan vaihtaa rahaksi jonkun vissin aikamäärän kuluttua.

Hän koetti herättää myötätuntoa "heikolle" vähemmistöhallitukselle sanoen, "kabinetin jäsenet ovat jakaantuneet erilleen ajattelussaan ja filosofioissaan, mikä vain kärjistää niitä hankaluuksia joita vähemmistöhallitus joutuu kokemaan."

"Hinnat tulevat jatkuvasti nousemaan vielä jonkun aikaa mutta tulevan vuoden jossakin vaiheessa tapahtuu selvästi taloudellisen kehityksen hidastuminen liittyen siihen vissi aste työttömyyden ilmaantumista", selitti puhuja.

Gordon sanoi, että tämänlaatuinen tilanne tulee asettamaan hallituksen hyvin tukalaan asemaan.

Laser korvaa puhelinlangat

Moskova. — Lasersäteet ovat nyt tulleet ensimmäisen kerran rakennustekniikan käyttöön Neuvostoliitossa. Niiden ansiosta maailman korkein rakennus, Moskovaan rakennettava televisiotorni, välttyy Pisan tornin kohtalolta.

Lasersäteen keksiminen, joka toi Nobelin palkinnon kahdelle neuvostoliittolaiselle ja yhdelle amerikkalaiselle tutkijalle, on mahdollistanut jättiläismäisen tornin rakentamisen. Tornin pystysporuus tarkistetaan yöaikaan ohuen lasersäteen avulla. Päiväaikaan se on mahdotonta, koska tornin seinät laajenevat ja pienenevät auringonsäteilyn vaikutuksesta.

Asiasta kertonut Pravda mainitsi myös, että Moskovan puhelinlaitos on alkanut käyttää lasersäteitä puhelinlankojen sijasta ja että koe on onnistunut erittäin hyvin. Eräs koeasema lähettää lasertekniikalla televisio-ohjelmaakin Moskovan pysyvästä teollisuusnäyttelystä.

Ammuslasti ylös merenpohjasta

Vilna. — Lähes 150 järeätä tykistöammusta ja miinaa ovat pioneerisukeltajat löytäneet Klaipedan edustalta. Etsintä suoritettiin kaksimetrisessä liejukerroksessa ja erittäin huonon näkyvyyden vallitessa, niin että sukeltajat olivat hydromonitorilaitteistaan huolimatta alituisessa hengenvaarassa.

Vaarallisen miinalastin olemassaolo merenpohjassa paljastui sattumalta laitureiden jälleenrakennustöiden yhteydessä, jolloin ruoppauskauha nosti pinnalle ruosteisen ammuksen.

Miinat ja ammukset lienevät joutuneen merenpohjaan toisen maailmansodan aikana jolloin saksalaiset upottivat Klaipedasta perääntyessään ammuslastissa olevan proomun.

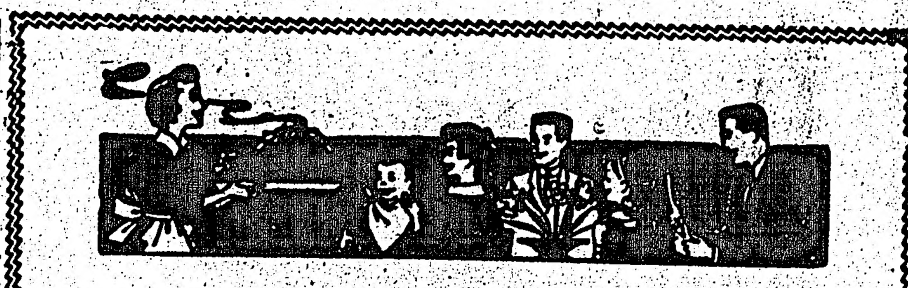

KODIN PIIRISTÄ

TOIMITTANUT EEVA

Puutarhan syyskalenteri

Puutarhoissa ja kasvimailla vallitsee jo jäähyväistunnelmaa, vaikka kesä ja syksy onkin ollut harvinaisen kaunis. Vihreä vaihtuu keltaiseen, hedelmät kypsyvät puissa ja pensaissa ja kukkiva puutarha muuttuu elonkorjuupaikaksi. Tähän aikaan on lisäksi ajateltava talvea ja tulevaa kevättä. Puutarhurin on aina katseltava eteenpäin, varsinkin syksyllä.

Jo elokuussa istutettiin mansikantaimet ja vanhemmat taimet kitkettiin. Maustekasvit niputetaan löysästi sidottuihin pieniin nippuihin jotka kuivataan nopeasti esim. keittiölieden lämmössä sen yläpuolelle pingoitetulle narulle ripustettuna.

Jos kukkapenkkilava tai kivikkoryhmä kaipaa täydennystä, suoritetaan se syksyllä. Taimet juurtuvat kunnollisesti ja saavuttavat täyden kasvun ensi kesänä.

Syyskuussa korjataan dahliat ja gladiolukset sisään.

Alkää antako koneella leikatun pihanurmen vaipua talviuneen liian pitkä ruohoturkki yllään. Leikatkaa ruoho viimeisen kerran vielä sen jälkeen kun kasvu on suurin piirtein päättynyt. Lumihome, joka joskus saattaa kokonaan hävittää ruohokentän, ei silloin niin helposti pääse sen kimppuun.

Kaikki keväällä kukkivat sipulikasvit voidaan istuttaa syyskuussa. Vadelmapensaat harvennetaan ja leikataan. Havupuut istutetaan syksyllä mieluummin kuin keväällä. Maa suojellaan liialliselta pakkaselta, peittämällä se melkoisen paksulla lehtikerroksella. Lehtikerros levitetään kaavien ympärille nyt tai viimeistään ennen kuin routa tunkeutuu maahan. Syysmyrsky runtelee usein pahasti omenoita, jotka makunsa ja talvisäilytyksen vuoksi korjataan mahdollisimman myöhään. On paras poimia ne pienissä erissä, eniten kehittyneet ensin. Antakaa hedelmien korjuun jälkeen olla ulkosalla ja "hikoilla".

Lokakuussa korjataan juurikasvit. Kuten tunnettua peruna on erittäin arka pakkaselle. Sitä vastoin porkkana ja punajuuri säilyy hyvin maassa melko myöhäänkin syksyllä. Korjaamisen jälkeen on hyvä jos juurikasvit saavat kuivaa ulkona, yöksi ne voidaan peittää naateilla.

Sääntönä on, että lehtipuut ja pensaat istutetaan syksyllä vasta sitten kun lehdet alkavat pudota. Uusien kasvien ei tarvitse juurtua ennen talven tuloa, mutta syysistutuksessa on se etu, että kasvaminen voi alkaa välittömästi maan lämmitessä keväällä.

Jokaisen ruusun tyvelle laitetaan syksyllä multakumpare. Myös hiekkaa tai hiekan ja turvemullan sekoitusta voi käyttää.

Ennen talven tuloa olisi kompostiläjä (sekalantaläjä) perusteellisesti käännettävä, jotta kuivat ja kosteat kerrokset sekoittuvat. Silloin lahoaminen jatkuu vielä jonkin aikaa ja tavallisesti lannoitetta voi käyttää jo keväällä.

Syysmuokkaus on yleensä vuoden viimeinen työ puutarhassa. Maa, joka on syksyllä muokattu, on helppo käsitellä keväällä. Osa rikkaruohosta jää myös mullan alle ja häviää. Syysmuokkauksen jälkeen ei maata haravoida.

* * *

Kukat kestävät pitempään

jos ne poimitaan puutarhasta iltapäivällä tai illalla, jolloin niissä on päivän aikana kerääntynyt ravinnemäärä tallella. Aamulla poimituissa kukissa ravinteet ovat osaksi käytetyt ja osaksi yön aikana painuneet juuriin.

Sekä omasta puutarhasta leikatuista että kaupasta ostetuista kukista on hyvä poistaa lehdet siitä varren osasta, joka jää veden alle. Lehdet näet alkavat hyvin pian mädäntyä ja levittävät bakteereja maljakkoveteen, mikä tulee palanhajuiseksi. Vesi vaihdetaan päivittäin. Jääpaloja ei tarvitse lisätä, sillä kukat pitävät enemmän haaleasta vedestä. Kukkakaupoissa on myytävänä erilaisia kukkavirkisteitä, jotka todella lisäävät leikkokukkien ikää, ja niitä kannattaa ainakin kalliimmille kukille käyttää.

Kesäkukkienkin kestämisaikaa voidaan muutamalla päivällä jatkaa panemalla maljakkoon liuosta, jossa on 1 vesilitraan lisätty 1 rkl. sokeria ja 1 rkl. ruokaetikkaa (laimentamaton etikkahappo on liian väkevää). Tällaisia liuoksia ei tarvitse vaihtaa joka päivä, vaan muutaman päivän väliajoin. Joka kerran veden vaihtamisen yhteydessä on hyvä leikata varsia vähän lyhemmiksi.

* * *

VENEEN HOITOA

Alumiinivene kestää kauemmin eikä ole niin arka loukkaantumisille kun se sivellään samalla aineella, jota käytetään autojen alla. Se lisää myöskin veneelle painoa noin kymmenen paunaa.

Kotitalousneuvoja

Guelphin yliopiston Macdonald Instituten kotitaloustieteilijät antavat seuraavia neuvoja:

Kun hedelmiä ja vihanneksia leikatessa käytetään sahanterämäistä veistä käy se paljon helpommin kuin tavallisella veitsellä leikaten. Tämä päteee myöskin aivan tuoretta leipää leikatessa.

Persikoita (peaches) säilötessä niitä ei saa keittää liikaa. Se pilaa niiden maun ja ulkonäön.. Ne on keitettävä vain sen verran, että ovat pehmeitä, mutta pysyvät hyvin koossa.

Juusto sopii tarjottavaksi pääryynäsalaatissa. Koristakaa salaatti kermajuustopalloilla, jotka on pyöritetty hienoksi rouhituissa pähkinöissä.

* * *

Pataruokien aika

Syksyn sato on runsaimmillaan. Nyt on aika syödä kasviksia mahdollisimman paljon. Nyt ne ovat maukkaita ja vitamiinipitoisia.

Kasviksista saadaan herkullisia pataruokia yhdistämällä niitä lihan kanssa. Liemenä voi käyttää nestemäistä lihaliemitiivistettä, jolloin lihan määrää voi vähentää mauan siitä kärsimättä. Mausteeksi sopivat pippurit ja erilaiset vihannesmausteet.

* * *

MAKEISIA MUKAAN

Tiedättekö mitä voitte syödä missä ja koska vain? Suklaalevyn, jossa on täytettä sisällä. Varatkaa niitä muutamia ulkoiluvarusteidenne taskuihin. Sieltä ne on helposti saatavissa väsymystä tuntiessa.

LASIA JA KUVASTIMIA

IKKUNALASIA, HIOTTUA LASIA, LAMPÖLASEJA, KUVIOLASIA JA KUVASTIMIA.

Huonekalujen päällyslaseja leikataan kaiken kokoisia ja muotoisia.

Tuuliovien-, ikkunoiden- ja autojen lasituksia

DOMINION GLASS & PAINTS

SALES & SERVICE

136 Notre Dame Puh. 674-1981 Sudbury, Ont.

Skandinaviaan välilaskutta Montrealista. Ainoastaan SAS'illa.

Ainoastaan SAS vie teidät välilaskutta Skandinaviaan. Me lennämme 5 kertaa viikossa Montrealista.

Sen lisäksi, että täten pääsee mukavimmin Suomeen tai minne tahansa Skandinaviassa, SAS palvelee useampia kaupunkeja Skandinaviassa ja muualla Euroopassa kuin yksikään toinen Atlantin yli tai napareittiä liikennöivä lentoyhtiö.

Riippumatta siitä oletteko itse suunnittelemassa matkaa Suomeen tai aikeissa lennättää vierailija tänne luoksenne, ottakaa yhteys matkailuasiamieheenne tai paikalliseen SAS'in toimistoon.

SAS SCANDINAVIAN AIRLINES

Dominion Square Bldg., 1010 St. Catharine St. W., Montreal, Que. ● Puh. 861-8311

199 Bay Street, Toronto, Ont. ● Puh. 362-5221

211 Portage Avenue, Winnipeg, Man. ● Puh. 943-0673

(10-24)